

L I E T U V I Ų
DIENOS

“ČIGONŲ BARONO” OPERETĖS SOLISTAI: BIRUTĖ DABŠIENĖ, ANTANAS PAVASARIS IR
JANINA ČEKANAUSKIENĖ

LITHUANIAN DAYS

FEBRUARY

1976

1976 M. VASARIO MĖN.

L I E T U V I U
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, Calif. 90029

Telefonas: 664-2915

1976, vasaris Nr. 2 (161)

Eina XXVII metai

February, 1976 No. 2 (161)

Volume XXVII

Redaguoja

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA

Anglų k. Redaktorius / English Editor

ALFONSAS A. MILUKAS

Atsakomasis red. - Leidėjas / Publisher

Administratorius / Circulation Manager

ANTHONY F. SKIRIUS

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

If subcription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina \$1.25 Single Copy \$1.25

Prenumerata metams \$12.00 bet kuriame pasaulio krašte. Subscripton \$12 per year in any country of the world. Garbės prenumerata / Honorary subscription \$20.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

TURINYS / CONTENTS

	Psl.
Dr. J. Žmuidzinas — "Detante" ir Lietuva.	3
Dr. K. Bobelis — Švęsdami Vasario šešioliktąją	4
Bronius Aušrotas — Floridos lietuviai.	6
J. S. — Iškilmingas Vasario 16 dienos minėjimas Argentinoej.	7
Pasaulio Liet. Katalikų Bendr. Centro Valdyba — Vertai paminėkime Lietuvos Bažnytinės provicijos sukaktį.	8
Bronys Raila — Kas girdėjęt "Čigonų Baroną".	9
Pr. Visvydas — Geriau pavėluotai negu niekad.	12
Joan M. Vaštokas — Dailininkas Antanas Tamošaitis.	14
Antanas Skirka — Lietpaltis.	15
Amerikos Lietuvių Kinomatografijos rei- kalu.	17

ENGLISH SECTION

	Page
Lithuania — Victim of Colonialism, by V. Čekanauskas.	18
In the House of Representatives	19
Lithuanian Religious Aid	20
A Youthful, Modern Poet, Vydūnas Tumas.	20
International Leaders Addressing — Dr. K. Bobelis.	21

VIRŠELIAI / COVERS

Pirmasis / Front Cover

"ČIGONŲ BARONAS" PRIE RAMIOJO
VANDENYNŲ...

Trys "Čigonų barono" operetės solistai: **Birutė Dabšienė**, dainavusi Saffi, **Antanas Pavasaris** — Barinką, ir **Janina Čekanauskienė** — Cziprą.

Ši scena yra iš antrojo veiksmo, kada Barinką surado tėvų paslėptą didelį lobį. Aišku, iš džiaugsmo sušuko: — A! Lobis mūsų!.. Ir tada visi trys dainavo: A! Kaip smagu, džiugu, žavu! Džiaugiasi akys, žiūrint į aukšą...

Betgi tikrasis "auksas" austrų kompozitoriaus Johanno Strausso (1825-99) melodijų kūryboje buvo jo šokių muzika — visame pasaulyje garsūs valsai, kaip "Vienos kraujas" ir Ant mėlyno Dunojaus". Ir nė kiek ne mažiau daugybė jo sukurtų operečių, ligi šiandien tebekartojamų viso pasaulio operetės teatruose ar filmuose.

Pačios mėgiamiausios iš J. Strausso operečių liko "Šikšnosparnis" ir "Čigonų baronas". Ši pastaroji jau nuo 1934 metų daugelį kartų su nemažėjančiu pasisekimu buvo statoma ir Kauno operos teatre, kur barono partiją kartais dainuodavo net pats Kipras Petrauskas.

"Čigonų baronas" JAV-se anksčiau buvo lietuvių pastatytas Chicagoje. Gi 1976 metų pradžioje ši populiari žavingų melodijų pynė Los Angeles lietuvių operetės ansamblio pastangomis išvydo sceną ir Ramiojo vandenyno pakrantėje.

Platesnis aprašymas su nuotraukomis šio LD nr. teksto puslapiuose.

LITHUANIAN "GYPSY BARON"
IN THE WEST

The tuneful, melodious "Gypsy Baron" of Johann Strauss made its Lithuanian debut on the stage of the Lithuanian State Theatre in Kaunas in 1934. Delectable and spritely, the operetta is enjoying stagings by Lithuanians abroad, too. First in Chicago and now, on January 31st and February 1st, at the Immaculate Heart College Auditorium in Los Angeles. Scenes and stories of this latest production are given in this issue.

BACK COVER / ANTRASIS VIRŠELIS

Lietuvos karo muziejus ir laisvės paminklas Kaune nepriklausomybės laikais.

The Liberty Statue in front of the Museum of War in Kaunas, Lithuania before the Soviet occupation.

Šio numerio viršelio ir dešimt kitų iš "Čigonų Barono" operetės fotografijų yra Vyto foto studijos.

Lietuviai su sen. Charles Percy (R., Ill.) Vasario 16 proga senate po Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimo senato rūmuose.

Iš deš.: sen. Charles Percy, Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimo globėjas,

kun. dr. J. Prunskis, ALT inf. dir., Astra Mikalevičiūtė, Jungtinio Baltų komiteto sekr., E. Šumanas, Jungt. Baltų k-to reik. vedėjas, dr. J. Genys, ALT atst. Washingtone, Antanas Vaičiulaitis, Amerikos Balso Lietuvių sekcijos vedėjas.

After commemorating Lithuanian Independence Day, Feb. 16, in the U.S. Senate, sponsor of observance, Senator Charles Percy (R., Ill.) with Lithuanian representatives.

'DETENTE' IR LIETUVA

LIETUVOS GEN. KONSULO DR. J. ŽMUIDZINO
KALBA PASAKYTA VASARIO 16 MINĖJIME TORONTE

Švęsdami šią brangią sukaktį, šias lietuvių tautos valstybinės išminties ir tautinės sąmonės apraiškos metines, nors keliom akimirkom stabtelkim ties Lietuvos teisine padėtim po Helsinkio Akto pasirašymo.

Penkiasdešimt ketvirtaisiais metais Sovietai pirmą kartą pasiūlė sušaukti vadinamą Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferenciją, tačiau Vakarų valstybės tuo pasiūlymu nesusižavėjo. Kodėl? Dėl to, jog tuoj jos suprato, kad Maskva sieks tą konferenciją paversti savo rūšies taikos konferencija Antrojo pasaulinio karo taikos sutarties surogatui sudaryti bei legalizuoti Europos *status quo*.

Užtat derybos dėl šios konferencijos sušaukimo ir užtruko net 19 metų, kol ji 1973 liepos 3 buvo atidaryta Helsinkyje, tęsta Ženevoje ir pernai rugpjūčio 1-mą pasibaigė, trisdešimt penkiom valstybėm pasirašant *ne kurią Maskvos tvirtai siektą taikos sutartį*, įteisinančią Kremliaus politinę hegemoniją, o tik principų deklaraciją, vadinamą Galutiniu Aktu, kuris neprivalo būti ratifikuotas Jungtinėse Tautose, įregistruotas ir įgyti tarptautinės sutarties galios.

Kadangi vis dėlto gana plačiai pasireiškė nuomonių, teigiančių, kad Helsinkio Akto 3 straipsnis, kalbantis apie sienų nepažeidžiamumą, pripažįstas Baltijos valstybių aneksiją, tai prezidentas Fordas, šios Deklaracijos išvakarėse, Prancūzijos prezidentas Suomijos sostinėje, Britų ministras pirmininkas Londone ir Kanados užsienių reikalų

ministeris Otavoje oficialiai pareiškė, jog jie Helsinkio dokumentu nepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą.

Be to, įžymesnieji mūsų teisininkai ir Amerikos Atstovų Rūmai pernykščio gruodžio 2 rezoliucija irgi pasisakė minėtų istorinių pareiškimų prasme.

Iš tikrųjų, Deklaracijos 3-čiojo straipsnio tekstas daugiausia ir sukėlė nuogąstavimų ir diskusijų. Tad žvilgtelkim į jį.

Pirmoji jo dalis šitą pažodžiui sako:

“Dalyvaujančios valstybės laiko visas viena kitos sienas, o taip pat visų Europos valstybių sienas nepažeidžiamomis, ir todėl jos susilaikys jas pulti.”

Šis nuostatas, skelbiantis sienų neliečiamybę, numato dvi skirtingas valstybių grupes:

Pirmą grupę sudaro “dalyvaujančios valstybės,” t.y. 35-ios Helsinkio Akto signatarės, o antrąją—nedalyvaujančios bei Akto nepasirašiusios 4 Europos valstybės, būtent: Lietuva, Estija, Latvija ir Albanija. Ir be jų vardais išskaičiavimo, Sovietams nepageidaujamo, yra aišku, kad tik apie jas ten kalbama, nes kitų “nedalyvaujančių” valstybių Europoje nėra.

Taigi, Galutinis Aktas sienų nepažeidžiamumo principą, taiko ir Baltijos šalims, kaip *de jure* NESANČIOS Sovietų Sąjungos ribose ir kaip teisiškai egzistuojančioms nepriklausomoms valstybėms, o taip pat ir Pekino sateliui Albanijai.

(Nukelta į 5 pusl.)

Floridos gubernatorius R. Askew priima lietuvių delegaciją.

Governor R. Askew of Florida receiving a delegation of Lithuanian representatives.

ŠVĘSDAMI VASARIO ŠEŠIOLIKTĄJĄ...

Dr. K. Bobelis

Kalbos, pasakytos Los Angeles Vasario 16-sios minėjime, 1976. 2. 15 santrauka.

Švęsdami Vasario 16-tąją mes visi dideliais būriais susirenkame į mūsų organizacijų rengiamus minėjimus. Vasario 16-toji sujungia visus lietuvius, įvairių politinių-pasaulėžiūrinių, religinių įsitikinimų — kiekvieną lietuvi-lietuvenę, kurių širdyje tebedega meilė Lietuvai, kurie tiki ir siekia Lietuvos prisikėlimo.

Bet Lietuvoje ši šventė yra uždrausta. Lietuvoje šiandien tebėra liūdna ir tamsu.

Ir kaip yra skaudu ir neteisinga, kuomet šių laikų demokratiname — laisvo apsisprendimo pasaulyje Lietuvių tautai ši laisvo apsisprendimo teisė yra brutaliai, per jėgą atimta.

Lietuvių tauta tebėra surakinta raudonu retežiumi. Viskas, kas lietuviška, tautiška, naikinama, draudžiama, religija persekiojama — kiekvienas laisvės pasireiškimas užslopinamas.

Todėl ir visos tautos akys ir ausys yra atkreiptos į mus, laisvojo pasaulio, ypatingai Amerikos, lietuvius. Jie seka kiekvieną mūsų žingsnį, kiekvieną mūsų žodį, kiekviena mūsų darbą — nes tik mes galime geriausiai ir laisviausiai — stipriausiai Vakarų pasauliui

priminti, kelti, kartoti Lietuvos tragediją. Visų pavergtųjų lietuvių didžiausia viltis ir pagoda esame mes, mes jiems pridodame jėgų ir vilčių kovoti su priespaulde ir kiekvieną jų laisvės pasireiškimą perduodame laisvajam pasauliui.

Niekas kitas už Lietuvos interesus nekalbės, niekas kitas Lietuvos reikalų negins, jei mes patys tai vieningai, stipriai organizuotai nedarysime.

Kiekvienas remkime Lietuvos laisvinimo darbus, o jų yra daug, labai daug ir įvairių — kultūriniai, lituanistiniai, politiniai, šalpos ir t. t. ir t. t.

Visi tie darbai yra svarbūs vienodai, visi jie reikalingi ir nepakeičiami bendram mūsų tikslui — laisvai Lietuvai.

Per daugelį metų Amerikos lietuvių visuomeninis gyvenimas ir veikla puikiai klostėjo, tik paskutinių kelių metų bėgyje yra asmeninių, nesubrendusių ambicijų pasėkoje, vienos grupelės šiek tiek apmaišytas.

Kiekviena organizacija turi turėti savo paskirtį, savo specifinę darbo sritį, jei norima ką nors stipriau, konkrečiau, geriau atsiekti.

Tarė organizacijų konkurencijos laisvinimo darbe negali būti, vieni kitiems turi padėti, kartu dirbti — vyriausia koordinacija turi būti.

Lietuvos laisvinimo darbe nei asmeninių, nei organizacinių ambicijų ar užsispyrimų negali būti — tautinis interesas turi ir privalo stovėti aukščiau už viską.

Ilgesniajam mūsų tautiniam išsilaikymui lietuvių kalbą yra svarbu išlaikyti gyvą.

Kalba turi eiti iš kartos į kartą.

Kalba yra tas raištis, kuris stipriau mus riša, palaiko geresnį ryšį su kraštu.

Emigracinėje diferenciacijoje politinė veikla užima svarbų ir reikšmingą, visuomenės daugiau matomą ir įvertinamą sektorių. Gal būt todėl šiam darbui ir yra tiek daug ambicijų ir veržimosi. Bet tik gerai susiorganizavę, vieningai dirbdami, pasidalinę darbo barais, vieni kitų neduplikuodami, Amerikos lietuviai gali duoti pilną, stipresnį atsakymą okupantui į jo kėslus.

Pirmos, antros ar trečios kartos lietuvių politinis, tautinis pajėgumas turi atsverti okupanto vedamą tautos naikinimą.

Civilizuotoje visuomenėje politinis pasiskirstymas yra būtinas, nes tai parodo žmogaus pasaulėžiūrinę ideologiją, pakraipą, įvairumą skirtingų galvosėnų siekiant tobuliausios laisvinimo veiklos eigos.

Tik pilnos politinės demokratijos išauklėtas individas gali parodyti didžiausią atsparumą totalitarinių, imperialistinių diktatūrų atstovams.

VIRŠUJE — Dr. K. Bobelis kalba minėjime. Scenoje stovi lietuvių organizacijų atstovai su savo vėliavomis.

APAČIOJE — Lietuvos konsulas dr. J. J. Bielskis prisega V. Čekanauskui Šaulių organizacijos žvaigždę. Foto L. Kanto

Dr. K. Bobelis, President of the American Lithuanian Council, was guest speaker at Lithuanian Independence Day commemoration ceremonies in Los Angeles, at Marshall High School on Sunday, February 15.

Consul-General in Los Angeles, Dr. J. J. Bielskis, decorating chairman of local division of American Lithuanian Council, Mr. Čekanauskas.

Todėl įvairių ideologijų, pasaulėžiūrų buvimas ir jų susijungimas per organizacijas į vieną centrą, kaip Amerikos Lietuvių Taryba, yra nepaprastai reikšmingas bendrai pozityviai-tautinei veiklai, nes pasinaudojant įvairių politinių grupių patyrimu ir praktika, išrenkamas galimai tobuliausias veiklos metodas ir, svarbiausia, visiems priimtinas ir remiamas.

Šiuo principu remdamasis aš jau 1971 metais Clevelande pasiūliau JAV bendruomenei **įsijungti į ALT-ą bendrai politinei veiklai Amerikoje — aš tai šiandien vėl pakartoju. Nes tikiu, kad tai sustiprintų mus ir išspręstų mūsų veiklos nesklandumus.**

Praeitais metais įvykusioji Helsinkio konferencija įnešė į mūsų tarpą daug bereikalingo pasimetimo ir kaltinimų, įneštų vienos grupės atstovų.

“Atrodė, kad griūva dangus ir dreba žemė.” “Komunistinė Rusija skelbė, kad Lietuva niekada nebus laisva ir būk tai Helsinkio konferencija tai užtvirtino ir jūs ten Amerikos lietuviai reakcionieriai meskite bet kokią kovą dėl Lietuvos, nes ji yra laisva.”

Mums tokie skelbimai nieko nauja, nes jie

tai skelbia jau 35 metai. Tik gaila, kad kai kuri mūsų spauda ir keletas “pecialistų” tos pačios grupelės irgi tą patį pradėjo skelbti. Ci; tuodami Pravdos vedamuosius ir darydami savo “ekspertų” interpretacijas, pradėjo mums įrodinėti tai, ką komunistiniai okupantai siekia — būk tai Amerika ir prezidentas Fordas pardavė Lietuvą Helsinkyje.

Dabar praėjo jau beveik metai, viskas apirimo, dūmai išsisklaidė, ir visi pamatėme, kad Lietuvos niekas nepardavė, nepadalijo, ir, kiek tai liečia JAV ir prezidentą Fordą, tai Lietuva yra laikoma nelegaliai Sovietų Sąjungos okupuota, ir J. A. Valstybės tos okupacijos nepripažįsta, ir Helsinkio konferencija į Amerikos politiką Pabaltijo valstybių klausimu jokios reikšmės nei pakeitimo neturėjo ir neturi. Mūsų diplomatinės atstovybės veikia, kaip veikusios seniau ir atstovauja Lietuvos interesams.

Kongreso rezoliucija 864 tai pabrėžia, prezidento Fordo jau keli pareiškimai tai pakartojo ir dabar senate esanti rezoliucija #319 tai tvirtina.

Aš drąsiai ir su pasididžiavimu galiu tvirtinti, kad 1975 metai atnešė Amerikos lietuviams tam tikrų laimėjimų Lietuvos laisvės

(Atkelta iš 3 pusl.)

Atseit, šis taiklus, greičiausiai Vakarų didžiųjų Demokratijų pageidavimu, Aktan įrašytas posakis (“ taip pat visų Europos Valstybių sienas”) turi ir kitą, be aukščiau minėtos, logiškai suvokiamą paskirtį: išaiškinti bei nustatyti, kad Helsinkio Aktas kalba tik apie *tokias Sovietų Sąjungos sienas, kurios neapima Baltijos valstybių.*

Taigi, Helsinkio Deklaracija, nepažeisdama Lietuvos aneksijos nepripažinimo 35-rių metų nuolatybės, nepažeidžia ir Lietuvos išlaisvinimo vilčių.

Kalbant apie mūsų viltis, reikia nors prabėgomis paliesti tą nepaprastą laisvės sąjūdį, kurį jau 15 metų puoselėja Jungtinių Tautų Dekolonizacijos Komitetas, vadinas 24 Komitetu. Po pasiūlymais JT Visuotinis Susirinkimas priėmė eilę reikšmingų rezoliucijų, skelbiančių, kad, pavyzdžiui, kolonializmas yra didysis nusikalstamasis darbas, kad tautų apsisprendimo principas ir jų nepriklausomybė yra teisėtos normos, pilniausiai suderintos su tarptautine teise ir kad mėginimas nuslopinti kovą prieš kolonializmą ar okupacinę valdžią yra priešingas JT-tų chartijai.

Ką tai reiškia?

Tai rodo, kad niekad žmonijos istorijoje nebuvo valstybinės nepriklausomybės idėja tokia populiari ir galinga kaip šiandien; ji yra stipresnė už tą, kurią Maironis, “pavasariui einant Karpatų kalnais,” dainavo ir kuri susprogdino Austrijos-Vengrijos imperiją.

Ir jos įtakoj formuojasi bei įsigali nauja, savo aki-vaizdžiais pasiekimais labai pajėgi, kolonializmą ir imperializmą pasmerkianti tarptautinė teisė, kuri jau ir dabar mums patydomis ateina į pagalbą laimėti Lietuvos laisvės bylą.

Todėl tik visom savo galiom vieningai stokim į darbą už mūsų mylimą šalį.

kovoje.

Prez. Fordo vasario 27 ir liepos 25 d. 1975 metais padaryti pareiškimai yra istorinės reikšmės mūsų laisvinimo veiklai. imta 12-9-75 — labai reikšminga.

Garsių Amerikos politinių žurnalistų straipsniai Lietuvos klausimu (pvz., Bill Anderson, M. Sieger ir kt.) yra reikšmingi atsiekimai, iškelia Lietuvos reikalą į tarptautinę areną.

Mes galime drąsiai tvirtinti, kad mes Amerikos lietuviai, vadovaujami Amerikos Lietuvių Tarybos, atlikome viską, ką mes mūsų sąlygomis galėjome padaryti. Mes tuo didžiuojamės. Jums priklauso didelis ačiū, nes tai visų lietuvių pastangų vaisius. Mes džiaugiamės ir didžiuojamės prezidento pareiškimais.

Būtų buvęs dar didesnis efektas, jei ir kitose valstybėse mūsų veiksniai panašių rezultatų būtų sulaukę.

Tie, kurie naudoja savo energiją kritikuodami Ameriką, tegul tą energiją panaudoja tuose kraštuose, kur nieko neatsiekta.

Am. Lietuvių Taryba niekada nebuvo ir nėra dabar už detantę politiką ir už Helsinkio

(Nukelta į 6 pusl.)

(Atkelta iš 5 pusl.)

konferenciją. Bet kuomet detante politika ir Helsinkio konferencija buvo neišvengiama JAV ir Vakarų valstybių populiaru užsienio politikos naujų kelių ieškojimo tikrovė, — tai Amerikos Lietuvių Taryba negalėjo lakoniškai visa tą naują liniją atmesti ir užsidaryti duris, — bet priešingai, mes bandėme ir bandome išnaudoti tos naujos politikos mums teigiamus ėjimus ir pareiškimus.

Am. Lietuvių Taryba, atmesdama vienapusią detante politiką, ėjo ir eina dėl jos į diskusijas amerikiečių sluoksniuose, senate, kongrese, spaudoje, valdžioje ir t. t. ir bando įrodyti jos žalą ir vykstančius įvairių pasižadėjimų laužymus.

Mūsų vienas iš didžiausių uždavinių yra visur ir visada kelti visus detante ir Helsinkio konferencijos nevykdymus ir laužymus ir iš naudoti teigiamus įvykius mūsų naudai.

Yra nepakeičiamas gamtos ir gyvenimo dėsnis, kad mirtis, amžius palaipsniui retina mūsų vyresniųjų veikėjų eiles. Ir tos tirpstančios gretos turi būti papildytos jaunesniais, nepavargstančiais lietuviybės idėjos skleidėjais — kad lietuviškas darbas niekada nesustotų. Lituanistikos mokyklos turi tam paruošti mūsų jaunimą, į šią apleistą sritį turime atkreipti daugiau dėmesio.

Ne dabartis, bet ateitis ir ateities istorija įvertins mūsų gyventą epochą. Komunistinė sistema ilgai neišsilaikys, ji grius, kaip ir visos diktatūros praeityje griuvo. Žmogus negali gyventi be laisvės ir laisvos kūrybos ir tas žmogaus troškimas niekada negali būti užslopintas.

Tautinis interesas buvo, yra ir turi būti aukščiau už visus kitus interesus.

Tautinis laimėjimas yra didžiausias mūsų ateities tikslas.

FLORIDOS LIETUVIAI

Bronius Aušrotas

Š. m. sausio 28 d. Floridos gubernatorius Reubin O'D. Askew priėmė asmeniškoje audiencijoje Lietuvių Bendruomenės Floridos Apygardos gausią delegaciją, atstovavusią visų, išskiriant Palm Beach Lietuvių Klubą, sambūrių delegaciją, kurioje buvo atstovaujami: Lietuvių Atgimimo Sąjūdžio, Miami Lietuvių Amerikiečių Piliečių Klubų, LB Floridos Auksinio kranto apylinkė, LB Palm Beach County apylinkės, St. Petersburg Lietuvių Piliečių Klubų, LB St. Petersburg apylinkės, Lake Worth Lietuvių Klubų ir LB Floridos Apygardos valdybos.

Priėmimo metu LB Floridos Apygardos valdybos visuomeniniams reikalams narė Danutė Liutermozienė įteikė gubernatoriui dvi simbolines dovanėles: 1. Knygą anglų kalba "Lithuania 700 Years" ir jo žmonai 2. gintarinę sagę (A. Pilipavičių dovana), kad "šios dovanėlės pirmajai Floridos šeimai visada primintų Baltijos pajūrio tautas, kurių šventą žemę šiandien mindžioja Sovietijos bolševikų batai".

R. Askew, atsakydamas D. Liutermozienei, o taip pat ir visai delegacijai, pasidžiaugė, kad lietuviai taip gausiai kuriasi Flori-

Vasario 16 minėjime Lietuvos Atstovybėje Washingtone — P. O. Kajeckienė ir atstovas Flood su ponia iš Pennsylvanijos. P. Flood prisiminė, kad jo kalba atidarant Am. Balso programą buvo perduota į Lietuvą prieš 25 metus. (Priėmimo dalyvavo ir vienas iš programos atidarymo dalyvių P. Labanauskas)

Mrs. O. Kajeckas, hostess of the reception at the Lithuanian Legation in Washington, D.C. on Feb. 16, with Congressman Flood of Pennsylvania, and Mrs. Flood.

Vasario 16-toji Našvėje, N. H. buvo atšvęsta vasario 29 d. — Gubernatorius Meldrin Thompson, Jr. specialiai atvyko į minėjimą ir Simui Kudirkai įteikė sidabrinį jubiliejinį New Hampshire medalį. Foto K. Da.

Lithuanian Independence Day was observed in Nashua, New Hampshire on February 29. Gov. Meldrin Thompson, Jr., made a presentation of the State Medal to Simas Kudirka.

doje, pažadėdamas kiekviena proga tarti savo žodį už jų Tėvynės išlaisvinimą.

Š. m. vasario 15 d. Lake Worth mieste plačios apylinkės lietuviai šventė Vasario 16 — 58-ją Nepriklausomybės Paskelbimo dieną. Iškilnės buvo pradėtos pamaldomis Šv. Širdies katalikų bažnyčioje ir tęsiamos pa-

rapijos puošnioje salėje. Per pamaldas giedojo O. Jameikienė ir jos sesutė Blandytė, iš Chicagos. Jos taip pat padainavo keletą nuotaikingų lietuviškų dainų po oficialios programos dalies. J. Gaila, LB JAV Krašto valdybos pirmininkas, pasakė tai dienai pritaikintą kalbą, kviesdamas visus tautiečius dirbti Tėvynės išlaisvinimui.

IŠKILMINGAS VASARIO 16-OS MINĖJIMAS ARGENTINOJE

Vasario 14 d. Susivienijimo Liet. Argentinoje patalpose — gražiame salione įvyko Lietuvos nepriklausomybės 58 metų sukakties minėjimas.

Tą gražų minėjimą, kaip ir kiekvienais, taip ir šiais metais surengė ALOS Taryba. (Argentinos Lietuvių Organizacijų Spaudos Taryba). Šeštadienį, 21 val. buvo pradėta programa, įnešant Argentinos ir Lietuvos vėliavas; nešė SLA jaunimas, apsirengęs tautiniais rūbais. „Aušros choras Temperley“ pagiedojo Argentinos ir Lietuvos himnus. Kalbą ispaniškai pasakė ALOS Tarybos vicep. Juozas R. Stalioraitis. Lietuviškai kalbėjo ALOS Tarybos išd. Jz. Šiušis. Abus susilaukė tinkamos padėkos apdovanojimų. Minėtas choras padainavo keletą lietuviškų dainelių. Adrijana Jocyte savo žaviu balsu, pati pritardama gitara, padainavo kelias daineles. Jos maža sesutė padeklamavo du eilėraščius apie Lietuvą, rankoje laikydama Lietuvos vėliavą, kas visus labai sujaudino. Jaunuolis Šaulis pagrojo keletą melodijų.

Pabaigoje SLA pirm. Juozas Deveikis padėjo atsilankiusiems.

Vasario 15 d., sekmadienį, 10 val. — šv. Mišios Katedroje Plaza de Mayo, kurias atlikė kun. mons. Daniel Keegan, asistuojamas kun. J. Petraičio, lietuvių parapijos klebono. Per Mišias SLA jaunimas, apsirengęs tautiniais rūbais, su vėliavomis stovėjo prie altoriaus, jų tarpe du jaunuoliai iš Urugvajaus su savo vėliava. Bažnyčioje giedojo šv. Cecelijos choras, vadovaujamas A. Mikučionio; vargonais palydėjo Levalora Mikučionienė. Mons. Keegan pasakė labai gražų pamokslą, pritaikintą Lietuvos nepriklausomybės minėjimui. Pažymėjo, kad Lietuva kenčia didelius sunkumus rusų vergijoje; prašė būti vieningais, nenustoti vilties ir su Dievo pagalba sulaukti Lietuvais laisvės.

Po pamaldų visi ėjo į Plaza de Mayo, dvi jaunuolės nešė vainiką, lydint jaunimui su vėliavomis ir gausiai publikai, ir vainikas buvo padėtas prie Argentinos Laisvės paminklo. Trumpą žodį tarė kolonijos veikėjas Z. Juknevičius; ALOS Tarybos pirm. A. Mičiudas perskaitė priimtą vasario 16-tos minėjimo rezoliuciją.

Apeigose dalyvavo šie spaudos atstovai La Pressa, La Nacion, Clarin ir kt., o taip pat televizijų 9 ir 13 kanalų atstovai. Sekančią dieną visi dienraščiai gražiai aprašė tos dienos lietuvių minėjimą. Minėjimą rodė televizijos stotys rodė net dvi dienas.

Padėka ir garbė ALOS Tarybai, surengusiai tokį minėjimą; garbė ir padėka visiems lietuviams, į minėjimą atsilankiusiems ir tuo parodžiusiems savo meilę Lietuvai (J. Š.).

* * *

Iškilingas vasario 16-tą minėjimas Buenos Aires, Argentinoje. Prie laisvės paminklo skaito rezoliuciją A. Mičiudas.

February 16th commemorated in Buenos Aires. After High Mass at the Cathedral, Lithuanians marched to Plaza de Mayo, and before the Argentinian Liberty Monument, a resolution was adopted.

III-čio PLJaunimo kongrese Bs Aires teatre Sam Martin gražiausiai pasirodė šokių ansamblis Baltija iš Kanados, vadovaujamas Miro ir Danos Chainauskų. Nuotraukoje šokėjų dalis.

Kanados ansamblis Baltija dainuoja PLJ, vadovaujamas Juditos Jonkelytės.

At the San Martin Theatre in Buenos Aires during the III World Lithuanian Youth Congress' events (Dec. '75-Jan. '76) a successful appearance of the Canadian Dance Ensemble "Baltija."

Foto A. Kirstukas

VERTAI PAMINĖKIME LIETUVOS BAŽNYTINĖS PROVINCIJOS SUKAKTĮ

Šiais metais balandžio mėn. 4 d. sukanka 50 metų svarbiam Lietuvos istorijos įvykiui — Lietuvos Bažnytinės Provincijos įsteigimui. Tai didelės reikšmės įvykis, kuris turėjo daug įtakos įvairių gyvenimo sričių vystymuisi nepriklausomoje Lietuvoje. Atskiros bažnytinės provincijos buvimas turi daug reikšmės ir šiandien. Katalikų Bažnyčios administravime

Lietuvos bažnytinė provincija yra savarakiškas nepriklausomas vienetas, ir Šventasis Sostas palaiko su Lietuvos Bažnyčia tiesioginius ryšius, kiek leidžia šio meto sąlygos.

Todėl mes kreipiamės į organizuotus laisvojo pasaulio lietuvius katalikus, kviesdami imtis iniciatyvos Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimo 50 metų sukaktį tinkamai atžymėti, organizuojant viešas pamaldas, akademijas, paskaitas, koncertus, parašant apie šią sukaktį vietos spaudoje. Mes esame įsiti-

kinę, kad šios sukakties prisiminimas prisidės prie lietuvių katalikų tarpusavio solidarumo, kas teigiamai atsilieps į mūsų parapijas ir organizacijas. Taip pat linkime, kad visa tai paskatintų mus visus būti aktyvesniais ir drausmingesniais Katalikų Bažnyčios nariais, kokių buvo ir tebėra Lietuvos Bažnytinė Provincija.

Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos Centro Valdyba

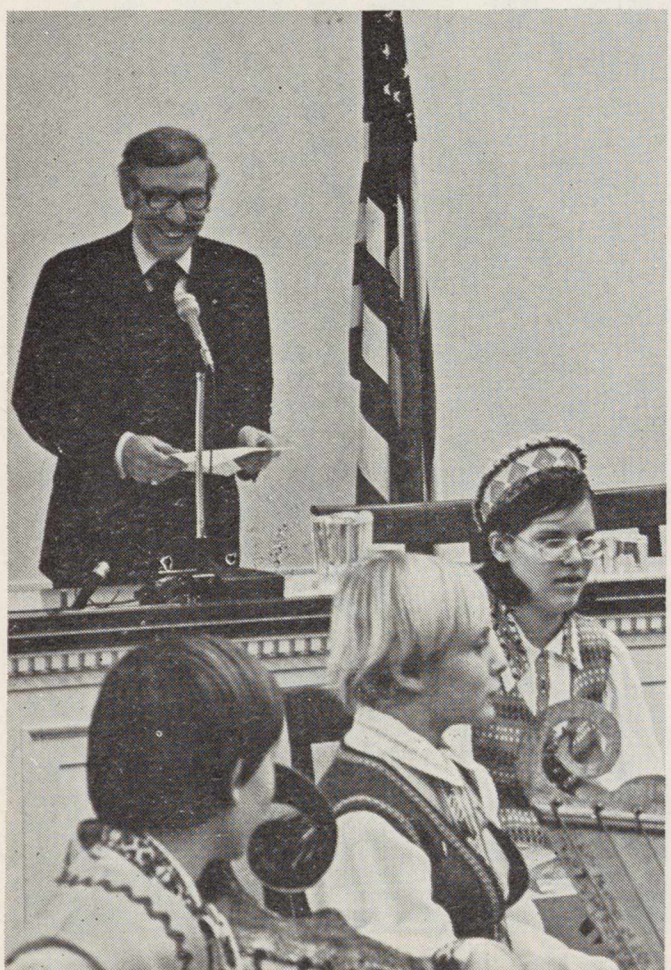
Į Lietuvos pasiuntinybę Washingtone atsilankė ir pasveikino p. p. Kajeckus Baltijos valstybių šefas T. Gerth iš Valstybės departm.

Mr. T. Gerth, head of the Baltic States section of the Department of State, pays a call at the Lithuanian legation in Washington, D.C., greeted by Charge D'Affaires Y. Kajeckas and wife.

Lietuviai, Čiurlionio ans. dainininkai, Atstovų rūmuose, minint Vasario 16-tąją. Foto nuotraukoje iš kairės: I. Bublienė, T. Morgan, I. Grigaliūnaitė, N. Beaggi, O. Mikulskienė, L. L. Wolff, A. Varnas, kun. J. Prunskis, A. Mikulskis ir dalis Č. ansamblio kanklių orkestro. Foto V. Bacevičius

Lithuanian guests and entertainers of Čiurlionis Ensemble from Cleveland at the congressional commemoration of Lithuanian Independence Day in Washington, D. C., Feb. 16th.

Iš priėmimo Washingtone vasario 17 d. Atstovų rūmuose. Atidarymo kalbą sako kongresm. Lester L. Wolff. Priešais — keletas Čiurlionio ansamblio dalyvių.

Foto A. Žukauskas

The sponsor of the reception in Congress on Feb. 17th was representative Lester L. Wolff (speaking).

Waterburio Šv. Jurgio parap. choro moterų grupė, vadovaujama J. Beinorio, Vasario 16 minėjime atliko dalį programos.

Iš kairės: M. Marūnienė, M. Laureckienė, O. Pakalnienė, S. ir J. Šiulginskaitės, C. Kondrašienė, V. Ambrozaitienė; stovi kleb. G. Vilčiauskas, A. Budzinauskienė, J. Puo-

džiūkaitienė, N. Kanapkienė, muzikas J. Beinoris. Foto T. Kabelka

Independence Day, February 16, observance in Waterbury, Conn., was accompanied by a concert program: St. Joseph's Parish Women's Choir.

"ČIGONŲ BARONAS" PRIE RAMIOJO VANDENYNO...

Kairėje: Antanas Pavasaris (tenoras):

"Jei žinoma tau ateitis —
Išburki, kas mane nutiks..."

Janina Čekanauskienė (mezzo):

"Ištiesk man delną".

THE TENOR: My fortune if you can foresee,
Then tell me what's awaiting me?

MEZZO: Stretch out your palm . . .

Centre: Inga Tumienė: "Tai netikėtas susiti-
mas! Po 24 metų..."

J. Petronis: "Tai buvo Belgrade mūsų metu,
kai man jina pražuvo..."

SHE: "Oh what a meeting, how unexpected;
'Twas four and twenty years ago."

HE: "She vanished from me at eruption of
battle in Belgrade."

Dešinėje nuo centro: Rimtautas Dabšys, bosas
("kiaulių karalius"):

"Kai aš kariškiu tarnavau,
Toks plonas, kaip ir ji, buvau.
Visi gėrėjosi manim,
Damos šnibždėjo man ausin..."

BASSO (The King of Hogs):

"Indays of my lieutenantcy
I was so slim and so was she.
To everyone I was so dear
And damsels whispered in my ear . . ."

KAS GIRDĖJOT ČIGONŲ

BARONĄ...

Kalifornijos Lietuvių Operetės ansamblis, vadovaujamas režisieriaus Algimanto Žemaitaičio ir muzikės-kompozitorės Onos Metrikenės, 1976 m. sausio 31 d. ir vasario 1 dienomis Immaculate Heart Kolegijos didžiojoje salėje Los Angeles ir plačių apylinkių lietuviams pateikė malonią ir pirmą tokio pobūdžio staigmeną — Johanno Strausso operetės „Čigonų baronas“ spektaklį. Šią melodijų puotą per dvi dienas matė, girdėjo ir ja gėrėjosi per tūkstantis muzikos ir dainos mėgėjų.

Kitose lietuvių kolonijose, kurios daug senesnės ir skaičiumi gausesnės, kaip pvz. Chicaga, tokio didelio masto muzikiniai renginiai jau per daugelį metų yra džiuginę klausytojus. Bet Los Angeles lietuviams tai buvo pirmas toks meninis įvykis ir mūsų meninio bei muzikinio pajėgumo įrodymas.

Spektakliuose dalyvavo muzikės O. Metrikenės ir pianistės R. Apeikytės gerai paruošti solistai ir choras, jų dainas lydėjo San Fernando slėnio studentų orkestras (per 30 jaunų muzikantų), žymaus dirigento prof. Thomo Osbornos vadovaujamas (kur dalyvauja ir viena lietuvaitė — J. Raulinaitytė).

Tas tūkstantis spektaklius aplankiusių lietuvių ir mūsų spaudos palankūs atbalsiai solidariai paliudijo, kad Los Angeles lietuvių muzikinės, balsinės ir režisūrinės pajėgos — solistai, choristai, jų meniniai vadovai — egzaminą išlaikė sėkmingai. Dabar su dar geresne nuotaika ir pasitikėjimu jie galės ruošti naujoms meno šventėms ateityje, humoristiškai tariant, — nuo čigonų barono prie grafo Liuksemburgo...

Šiame ir kituose puslapiuose dedamomis fotografų L. Kanto ir V. Fledžinsko nuotraukomis tikimės vaizdingiau, negu vien žodžiais, parodyti svarbiausius spektaklio dalyvius, vieną kitą operetės veiksmo akimirką bei kitokias „čigoniškas“ nuotaikas.

Šie spektakliai tikrai nusipelnė, kad apie juos būtų prisiminta ir tada, kai uždanga nusileido.

A. Pavasaris: „Mano žmona buvo ji...“

Birutė Dabšienė (sopranas):

„O, pone, tikrai nejuokauk!..“

TENOR: A wife she had become to me . . .

SOPRANO: „Milord, you should not try to tease.

R. Dabšys: „Apgavo jis mano dukrele...“

Liucija Zaikienė: „Jis toks baisus!..“

BASSO: My own daughter he has deceived.

DAUGHTER: Oh, what a monster he's come to be.

L. Zaikienė: „Bet, tėve, tu papasakok mums ką nors iš savo didvyriškų žygių.“

DAUGHTER: Do tell us, father, of your gallant deeds.

R. Dabšys: „Aš mūsų kareiviams sumaišiau miltų su pipirais...“

THE „KING“ I'd pour in pepper to the soldiers' meals.

Antanas Polikaitis, grafas (bosas-baritonas), centre:

“Atsisveikinkit, draugai, reiks į karą joti.”

BASS-BARITONE (The Count): Adieu, my friends, we leave now, for battlegrounds ahead.

A. Pavasaris: “Čigonų baronas esu ir gražią žmoną turiu, man buitis tik žaismė...”

(Lietuvoje kadaise publikos buvo sugalvota tos dainos parodija: “Aš čigonų barons, turiu keturias žmons, man gyventi linksmiau, kai pilvelis neplons”).

THE TENOR: A gypsy baron I be; with wife as charming as she.

For me my life is a spree.

Foto L. Kanto

Ramona Alseikaitė, balerina, savo ugningu šoku stengiasi pakelti nuotaiką karan išjantiems kareiviams.”

A temperamental ballet dance by Ramona Alseikaite escorts the warriors to the battlefield.

Bronius Seliukas: "Dėl tavęs aš tiek kentėjau ir ilgai svajojau, o dabar mano laimę kitas nusineš."

L. Zaikienė: "Nebijok, kvailuti, mano širdis priklausys tik tau..."

DAUGHTER: Do not fear, my little fool,
My heart is ever yours...

Čigonų operetės primadona Birutė Dabšienė (Reivydaitė) ir jos sesutė Ida Reivydaitė (dainavusi chore) su Ona Metrikiene, muzikos vadove ir operetės ansamblio muzikinio paruošimo širdimi.

The leading lady, Birute Dabsiene-Reivydaitė, with her sister, Ida Reivydaitė, member of the chorus, and Ona Metrikiene, the music director.

GERIAU PAVĖLUOTAI NEGU NIEKAD

J. Strausso "Čigonų Barono" pastatymo recenziją spaudinti keliems mėnesiams praslinkus tiesiog nepatogu. Bet, kai reikalas liečia mūsų kultūros paraiškas, ir pavėluotas žodis kartais gali praversti. Juk žmonės režisuoja, repetuoja, vaidina, dainuoja, šoka, tapo dekoracijos, rašo programas, platina bilietus . . . daug darbo nuveikia už dyką. Kaip neparašysi. Žinoma, reikėtų geros staltiesės išvardinti visus visokeriopai prisidėjusius. Tai šimto ir kelių žmonių darbas. Kai matai, kad scenoje veikia net šeimos (tėvai ir vaikai drauge), lietuviškoji dabartis šviesiai susilieja su ateitimi.

Gerbiamieji, Los Angeles lietuvių saloje skirtingos kartos bendrai ne baliavoja, bet vaidina ir dainuoja. Tai utopinis faktas.

★ ★ ★

Operetė buvo statoma sausio 31 ir vasario 1 dienomis. Gaila, kad kai kurie Amerikos sportininkai mėgėjai, prieš vykdami į žiemos olimpijadą rungtis su tarybinės rikiuotės profesionalais, nepamatė lietuviškojo "Č. Barono" renesanso. Čia gi tryško stebuklingas entuziazmas. Iš čigonės Čipros slidininkai gal būtų sužinoję paslaptį, kaip gyvenime galima padaryti daugiau, negu sąlygos ir jėgos leidžia.

Strausso muzika mylinti kompozitorė Ona Metrikiene turi raktą į sėkmės bokštą. Ji vadovauja ansamblui, pasikliaudama ne emocija drausme, bet stropiu pasišventimu ir angeliška kantrybe. Per trumpą laiką paruošė vokališkai ne tik solistus, bet ir naujai sulipdytą chorą. Metrikienei talkino labai draugiškas ir protingas muzikas Thomas Osborn. Osborn diriguoja ryžtingam San Fernando Valley jaunimo sinfoniam orkestrui, kuriame groja ir lietuviai: Raimondas Mikus pirmuoju smuiku ir Jūratė Raulinaitytė violinėle.

Režisierius Algimantas Žemaitaitis gerai nusituokia sceninių išpūdžių atrankoje ir derinime. Žinoma, vaidybos ruošos laikas buvo ribotas, pareikalavęs daug įtampos. Vienok, operetės prejera praėjo palyginti sklandžiai. Gal šiek tiek anemiškai atrodė pirmas veiksmai, bet trečias savo spalvomis ir gyvybe apvainikavo visą spektaklį.

★ ★ ★

Be abejo "Č. Barono" libretas yra tobulai sukirptas. Kam gi neimponuoja gerieji imperatoriaus Juozapo laikai, kai dar liepsnojo meilės romantika, kai vyrai noriai ėjo į karą mirti už tėvynę (nes uniformos buvo žavingos), kai dorovės reikalus tvarkė pasipūtę komisionieriai.

Va, tokio išmintingomis žandenomis apžėlusio komisionieriaus Karnero charakterį vykusiai pavaizdavo Jonas Petronis. Jis vaiščiojo scenoje kaip didelis bosas savo šapoje. Portfelis po pažaste tiksliai simbolizavo į pastatymą įdėtą organizacinį darbą. Niekas nepsakys, kad Jonas nėra impresario par excellence.

Ak, solistai! Jūs dažnai apibudinate visokiais rebusais, tarsi jie bijotų atvireshio žodžio. Ir kam taip daryti. Juk tikri

Spektaklio režisierius Algimantas Zemaitaitis po programos (aišku, ir tatau matyti) džiaugiasi "čigone" Saffi, kuri, pasirodo, iš tikrųjų buvusi ne čigonė, o turkų pašos duktė...

Production director Algimantas Zemaitaitis continues admiring the gypsy Saffi even after the show is over.

meninkai dainininkai nėra kokie drebučiai, greitai išsiveidžia ir skubą su protesto laiškais.

Imkime tenorą Antaną Pavasarį. Klajūno Barinkajaus vaidmeniui jis suteikė sparnuotą polėkį. Šypsojosi valiūkiškai. Tiko jam ir tas perukas ir paukštinimas kulnimis. Dainavo giedriai lyg Dunojaus krantų vieversys. Tačiau vaidybiškai jo konfliktas su Arsena išėjo plokščias. Moters atstumtas, herojus nepasikeitė, išliko pavasariškas.

Gal čia kalta ir pati Arsena, kurios vaidmuo teko grakščios linijos solistei

Liucijai Zaikienei. Liucija tą vakarą pasižymėjo itin santūria vaidyba, ir balsas nepakilo iki jai įprasto lygio. Suprantama, solistės protarpiais gali sunegaluoti sloga. O dainuti norom nenorom reikia.

Straussas, jei būtų gyvas, esu tikras, pasigrožėtų Safi-Birute Dabšienė, Los Angeles "Šalos" primadona dainavo rūpestingai, kaip visuomet, skleidama žavėsį. Vaidinant gal vienas kitas stipresnis tokajaus lašas būtų labiau išryškinęs vaizduojamos čigonų augintinės jausmus.

Bronius Seliukas Otokaro kailyje jaučiasi kaip negarsinių filmų aktorius be

pačiužų ant slidaus ledo. Deja, scena nėra čiuożykla. Dainavo jis labai atsargiai. Bet, kaip sakoma, atsarga gėdos nedaro. Bus progų Broniui parodyti savo talentą humorui.

Mane gerokai nustebino mezzosopranas Janina Čekanauskienė (Čipra)—tiek sceniniais duomenimis, tiek raiškiu, sodriu dainavimu. Judesiai muzikalūs. Tikram Čipros temperamentui sukurti ir jai būtų nepakenkęs geras mozelio gurkšnys. Aplamai kai kurie dalyviai pamiršo, kad čia operetiškai vaizduojami vengrai ir čigonai. To negalima prikišti Ramonai Alseikaitei, savo šokiuose pasirodžiusiai su liepsna ir jaunatviška gracija.

Olimpinio aukso medalio nusipelnęs baritonas Rimtautas Dabšys, sukūręs tikrai pilvotą gobšaus kiaulių karaliaus Župano paveikslą. Tiesiog kabink galerijon. Juokingas, judrus, žavintis tvirtu dainavimu, Rimtautas tapo premjeros žvaigždė. Ir Antanas Polikaitis, aksominio balso savininkas, paskutiniame veiksmo įtikinančiai sužibėjo Hamonajaus vaidmenyje. Jam tiko karininko uniforma.

Choras gali dėkoti Straussui už melodinę, ritmingą, lengvai įkandamą muziką. Ją dainuoti blogai—beveik neįmanoma.

★ ★ ★

Lietuvių operetės ansambliai sceninės ir vokalinės energijos semtis ne vien iš Strausso nemirtingų šaltinių. Būtų didelis užmojis—surasti, surepetuoti ir pastatyti lietuvių kompozitorių veikalą. Ar toks—su patraukliu, dinamišku turiniu—yra? Sunku pasakyti. Bet paieškoti verta. O gal prie progos ir sukurti.

—Pr. V.

Visi iš vieno (tik orkestro trūksta). Po "Čigonų barono" spektaklio Los Angeles operetės ansamblis — solistai, choras, vadovai, — su Valley Youth Symphonie dirigentu Dr. Thom Osborn (centre).

All contributors to the "Gypsy Baron" production minus members of the orchestra (Valley Youth Symphonic, represented only by its conductor, Dr. Thom Osborn, center).

Foto L. Kanto

Dalininkas Antanas Tamošaitis.

Artist Antanas Tamošaitis.

DAILININKAS A. TAMOŠAITIS IR MENO TRADICIJOS

1976 m. kovo 13-14 dienomis Toronte, Lietuvių Namuose, vyko dail. Antano Tamošaičio kūrinių paroda. Joan M. Vaštokas programos leidiny gražiai apibūdina A. Tamošaičio meno stilių ir kryptį. **Red.**

“Dar vaiku būdamas, Tamošaitis Lietuvoje tapo užintriguotas tradicinių audinių raštais, kuriuos motina ir vyriausioji sesuo audė. Jau tuomet jis daug laiko pašventė piešdamas ir rinkdamas įvairius liaudies motyvus audiniuose, velykiniuose margučiuose ir kitur, kur užtikdavo. Būdamas jaunuolis, Tamošaitis studijavo Kauno Meno Mokykloje, kurioje nuo 1929 m. mokytojavo. Studijavimo metu jis neprarado savo susižavėjimo lietuvių liaudies menu ir tapęs dėstytoju, propagavo Meno Mokykloj šią meno šaką ir ragino kriepti ypatingą dėmesį į šią nepakartojamą ir amžinos vertės kūrybą. Tuo metu, tačiau, liaudies menas nebuvo traktuojamas “tikruoju” ar “grynuoju” menu, o tik dekoratyviuoju, ar naudos reikalams; visai tikrai nelaikomas “kūrybiškuoju menu”. Kadangi Tamošaitis savo pažiūras dėl liaudies meno reikšmės labai griežtai pareiškė spaudoje, jis buvo 1933 m. iš dės-

tytojo pareigų Meno Mokykloje atleistas. Laikui bėgant, atsirado daugiau išprususių meno žinovų ir ryšio tarp liaudies meno ir dailės tyrinėtojų. Pasirodė, kad Tamošaičio instinktyvus žavėjimasis liaudies menu ir jo nepalaujamas raginimas tuo ankstyvuoju mūsų meno raidos laikotarpiu studijuoti jį, kaip privalomą kursą meno mokyklose, buvo neklaidingas.

Pradedant 1930 m. Tamošaitis galėjo dėstyti liaudies meną tikrai Žemės Ūkio Rūmuose. Čia jis buvo atsakingas ir už plataus masto liaudies meno tyrinėjimus, aprašymus spaudoje ir apmokymus. Visa tai atgaivino ir sukėlė nepaprastą susidomėjimo bangą liaudies menu visame krašte. Tamošaitis to pasiekė per intensyvių eksponatų rinkimą visose krašto apskrityse, siųsdamas patyrusias tradicinio audimo žinoves apmokyti kaimuose nemokančių; parašydamas ir išleisdamas serijas leidinių apie lietuvių liaudies meną. 1931-1939 m. jis išleido 8 tomus, kuriuose tilpo pagrindinė susistematuota surinktųjų pavyzdžių ir tyrinėjimų medžiaga. Viso šio Tamošaičio darbo dėka, išaugo gilus susido-

Rudakėlė. A. Tamošaičio akvarelė
A Bird by A. Tamošaitis.

mėjimas mūsų liaudies menu visame krašte per ištisą dekadą nuo 1930 m., ir jis vis tęsėsi išeivijoje ir okupuotoje Lietuvoje.

Asmeninė Tamošaičio dailės kūryba atspindi jo lietuvių liaudies meno tyrinėtojo ir rinkėjo gyvenimą. Dailininko ikonografinės temos yra bazuotos motyvais ir vaizdais, legendomis, mitais, liaudies pasakomis bei specifiniais liaudies meno kūriniu motyvais. Jo vaizduojamos bakūžės, kryžiai ir koplytėlės, įkomponuoti gyvybės medžiai, paukščiai, saulės motyvai ir gėlės yra nuolat pasikartojantys lietuvių liaudies meno motyvai.

Jo panaudojimas šiu archaišku įvaizdžių, kurie iškyla viso pasaulio tradiciniame mene, įjungia Tamošaičio kūrybą į srovę tarptautinių įvaizdžių, kurie savo prasme tampa universalūs Vakarų, ir ne Vakarų, tautose per visą meno istoriją.

Tamošaičio stilius, tačiau, rodo sintezę modernaus abstrakto savo struktūroje ir kompozicijoje, ir tradicinį lietuvių liaudies meną spalvų ir linijų panaudojime. Senieji liaudies motyvai yra jausti i dinamiškas, skylančias linijas, primenančias permatomus, kampuotus užšalusio stiklo piešinius. Tos balzganos, trupančios linijos nei artėja, nei tolsta erdvėje, bet išlieka dviejų dimensijų paviršiuje ir tarnauja pagrindine priemone kompozicijai surišti.

Tamošaičio spalvos uždėjimas dažnai jungiamas su audinio tekstūros atkūrimu, sukelia ramybės ir kompozicinio išbalansavimo efekta, ypatybė charakteringa ir tradicinėse liaudies meno formose. Nors linijos atrodo lyg audžiamos diagonaliai ar banguojančiu, laisvu judesiu, jos disciplinuojamos lygiai stipraus romybės efekto, išgauto gryna spalva ir stipria kompozicine struktūra. Liaudies meno šaltiniai ypač prasiveržia jo spalvų naudojime — šiltų ir šaltų tonų kontrastuose, pulsuojančių ir atliepiančių tonus senųjų lietuvių audinių. Kaip dailininkas, Tamošaitis siekė sujungti tradicinį liaudies meną su modernių laikų stilistika, ir tokiu būdu jam pavyko atnešti paveldėtąjį lietuviškumą į XX-į šimtmetį.

(Nukelta į psl. 17)

—Ir atsitik tu man! Sakytumei, kad būčiau koks nevykėlis arb. pirmą dieną pradėjęs dirbti fabrike.

Nusiminęs ir žiūrėdamas į sugipsuotą ranką, jau sėdėdamas traukinyje vienas sau kalbasi Juozas Šilinis. Pažvelgė pro langą. Atrodo, kad lietūs pagaliau lovėsi ir net truputį šviesiau lauke. Bet šalta, tikrai kaip rudenį. Net pasipurtė, pats tikrai nežinodamas—iš šalčio ar skausmo. Sužalota ranka vis labiau ir labiau skaudėjo.

Tik pradėjus dirbti, kaip paprastai tą patį jau daugilį metų dirbamą darbą naktinėje pamainoje, staiga įvyko nelaimė. Dar gerai, kad netoli dirbęs australas Frenkas tuoj pat išjungė mašiną. O galėjo atsitikti dar blogiau. Greitai buvo nuvežtas į ligoninę ir, padarius rentgeno nuotrauką, gydytojas apžiūrėjęs konstatavo, kad yra įlaužtas rankos kaulas žemiau alkunės ir sužaloti pirštai. Apžiūrėjo, sugipsavo ir liepė važiuoti namo gydytis.

—Negerai, labai negerai,—garsiai sušuko, svyruodamas riedančio traukinio suole. Bendrai, visa vakar diena buvo kaip prieš nelaimę. Šalta, vėjas—ir visą dieną lietūs be jokio pragiedrėjimo. Tad naktį atėjus laikui eiti į darbą, jis truputį negalavo ir ruošėsi be jokio ūpo. Pamažu dėliojo reikalingus neštis daiktus, pamažu rengėsi drabužiais ir tik žmonos įspėtas, kad taip bedelsdamas ko gero pavėluos į traukinį, išėjo iš namų tiesiai į lietu ir nužingsniavo vandeniui patvinusiomis gatvėmis į stotį. Vakar kaip tik buvo penktadienis ir šio mėnesio trylikta diena. Taigi ir sako—netikėk žmonių prietaisais! Šiuo kartu jam prikišamai, kaip pirštu parodė, kad reikia tikėti. Jeigu būtų fabrikui pranešęs, kad serga ir pasilikęs nakčiai šiltoje lovoje su žmona, tos nelaimės nebūtų įvykę ir šiandien būtų sveikas ir linksmas, kaip visuomet. Šiandien, kaip šeštadienio dieną, namuose džiaugtųsi su vaikas ir miela Danute. Šį tą dirbtų kieme apie namą, nuolat ką nors pataisydamas ir pagražindamas, kad tik būtų jam pačiam, o ypač žmonelei, gražiau ir patogiau gyventi šioje nuo tėvynės tolimoje žemėje. Bet dabar jau taip nebus. Reikės gydytis, nieko nedirbti, ir tai ne dienomis, bet savaitėmis, o gal ir mėnesiais. Sunkios mintys maišėsi galvoje ir nedavė ramybės.

—Piniginiai reikalai, šiuo laiku nėra geri,—galvoja sau toliau. Tiesa, iki šio laiko jis labai gerai uždirbo ir neblogai su šeima gyvena. Darbas, palyginus su daugelio kitų—geras, pelningas, kadangi pastoriai dirba naktinėje pamainoje, o daug turi ir viršvalandžių, kurių niekuomet neatsisako.

Prieš porą mėnesių, žmonos prašomas, išsimokėjimui nupirko naujus baldus svečių kambariui ir naują televiziją. O, žinoma ir reikėjo. Kiti jau senai turi spalvotas televizijas. Nusibosta Danutei vienai vargti per naktis, ką čia ir kalbėti. O televizija—vis šiokia tokia pramoga. Laikas bežiūrint greičiau prabėga ir nuobodulys išsiblaško. Išsimokėjęs, galvojo pasispaudęs sutaupyti ir kokiai nors susisiekimo priemonei. Kaip būtų gera vasarą su šeima nuvažiuoti pasimaudyti, o retkarčiais, blogam crui esant, kaip vakar, ir į darbą. Visko reikia. Tik tų pinigų vis permažai. O čia, kaip tyčiomis ir nelaimė! Dabar viską reikės atidėti ateičiai. Buvo ir anksčiau sunkių dienų, oi kokių sunkių, kuomet reikėjo šeimai įsigyti nuosavas žemės sklypas ir postogė. Bet tas jau senai praėjo ir užmiršta. Ir jam, kaip ir savotiška paguoda dėl dabartinės nelaimės visu ryškumu jau praėję laikai ir visi buvę rūpesčiai.

Visai dar jaunas, tik baigęs gimnaziją, karo siaučiančio sūkuriu, artėjant bolševikams, buvo nublokštas į Vokietiją, kaip ir daugelis kitų. Vienišas ir daugiau ar mažiau alkanas gyveno įvairiose vietose ir stovyklose. Pasibaigus karui, bandė studijuoti ir čia sutiko Danutę. Trumpa draugystė, kada vienas be kito, atrodė, nei dienos negali išgyventi ir, prieš išvažiuodamas į Australiją apsisvedė. Ak, tai neužmirštamas gyvenimo laikotarpis, kuris jį iki dabar padarė laimingu ir reikalingu gyvenimui žmogumi. Atvykus į Australiją, abu su žmona buvo pradėję dirbti. Bet, praėjus metams, gimė sūnelis. Vėliau šeima vis augo, o kartu išlaidos ir visokie rūpesčiai. Gimė dar trys vaikai, ir jauniausia Aldutė, dar tik keturių metų. Teko su gyvenimu už šeimos egzistenciją grumtis jam vienam. Pora metų dirbo net dviejose vietose skirtingu laiku. Baigęs vieną pamainą, važiuodavo dirbti kiton. Vėliau darbo ieškodavo savaitgaliais, o atostogų laiku prie statybos ir dažymo darbų. Pinigų gaudė įvairiais būdais, iki apsimokėjo skolas. Bet ką tas reiškė jam, jaunam ir sveikam vyrui, pavargti už savo šeimą?

Nusipirkus sklypą, prasidėjo namo statyba ir čia buvo daug vargo. Bet į tą patį sunkiausią laiką, išdirbęs ilgą laiką miškuose, į jų miestą persikėlė ir pastoriai apsigyveno jo geriausias studijų draugas Pranas Būtėnas. Jis ne tik paskolino reikiamą sumą pinigų, be kurių būtų buvę neįmanoma pradėta statyba tęsti, bet talkino savaitgaliais darbu iki namų galutinai užbaigė. Tiesa, skolą jam jau senai atsilygino. Bet jis nuoširdžiai padėjo ir kitais atvejais, ir už visa tai, net neįmanoma jam atsidėkoti. Taip. Yra pasaulyje blogų žmonių ir nemaža tokių jam teko sutikti, bet yra ir gerų—nuširdžių, kurie vistiek atsveria bloguosius. Tik vėl bėda. Jo žmona, Prano galima sakyti, visą laiką nemėgo, o paskutiniaisiais metais yra net pastebimai nedraugiška ir tas

jam, Juozui Šiliniui, yra tiesiog skaudu. O pats Pranas, matyt, viską suprasdamas, paskutiniu laiku retai ir apsilanko. Net ir kviečiamas apsilankyti šeimos ruošiamų švenčių atvejais, ne visuomet ateina. Nors, tiesa, palyginus daug dirba lietuviškose organizacijose, įvairiose jų valdybose ir yra nuolatinis choro dalyvis. Bet vistiek, tas jo laiko neturėjimas nevisuomet pateisinamas. Reikės vieną kartą dėl šio reikalo su žmona išsiaiškinti ir jai visam laikui įrodyti, kad taip nedėkingai elgtis negalima, negražu ir, pagaliau, nenaudinga. Va, kad ir dabar, atrodo, kad kurį laiką man nedirbant, savais pinigais neišsiversime, vėl reikės pasiskolinti. O kur daugiau kreipsies, jei ne pas Praną? Taigi, su žmonėmis reikia sugyventi, nes negali žinoti, kas bus rytoj, taip sakant, visus kelius užkirtus ir tiltus sudeginus.

Pagaliau privažiuoja savo stotį. Dar naktis ir tamsu. Sugipsuotą ranką nešdamas paristą po kaklu, antroje laikydamas čemodanėlį, Šilinis pamažu eina namų link. Norėtusi jam pasiskubinti, kaip visuomet grįžtant iš darbo, kad greičiau susitikus žmoną. Bet lėtina žingsnį, galvodamas, kaip nusimins ir nusigąs jį, vargšė, jį sužeistą pamačius. Juk ji tokia jautri, švelni ir moteriška. Ir šiuo momentu jis visai užmiršta rankos skausmą ir pats save, mintyse užjausdamas žmoną ir kaltindamas save, kad savo neapdairumu ir neatyda turės suteikti jai bereikalingo rūpesčio ir širdgėlos. O ji jam šiuo momentu tokia brangi ir artima, kaip jo paties širdis. Ne, gal dar daugiau. Juk tik dėl jos ir vaikų jis dabar taip graužiasi ir kaltina savo nelaimę. Jei būtų šiame pasaulyje jis tik vienas, kaip seniau, tai nieko ypatingo čia ir nebūtų. Žinoma, ranką skauda ir kurį laiką dar paskaudės. Bet po to rankai gyjant—savotiškos atostogos. O atlyginimas, žinoma, nors žymiai ir mažesnis, vistiek bus apmokėtas ir dėl to galvos sau daug nevargintų. Bet dabar, dėl jo neapdairumo, reikės pasispausti visai šeimai, ir apie tai pagalvotus, jam visiškai sugenda nuotaika.

Štai ir namai. Girkštelėjo uždarami varteliai, ir jis, priėjęs prie miegamojo kambario lango, tyliai, kad neprižadintų vaikų, subarbeno pirštais į stiklą. Greitai pasigirdo lovos girkštelėjimas ir švelnus jo žmonos balsas užklausė:

—Kas čia?

—Nenusigąšk, mažyte, tai aš iš darbo grįžau katinėli. Būk gerutė ir atidaryk man virtuvės duris.

Ir pamažu jis nuėjo į kitą namo pusę, prie užpakalinių virtuvės durų. Bestovint jam prie durų, pasigirdo atidaromas miegamojo langas ir kažkas nukrito žemėn, net šlumštelėjo. Netrukus pasirodė virtuvėje šviesa ir tarpduryje atsistojo išsigandęs, net išbalus, susivėlusiais plaukais ir ištiestomis jam apkabinti rankomis, jo brangiausia žmonelė.

—Tu nežinai kaip mane nugąsdinai. Tokiu laiku tu niekuomet negrįždavai. Nugi susižeidęs, vargšeli, tu mano!

Bučiuodama į lūpas ir drebėdama visu kūnu, glaudėsi prie jo žmona. Šilta, putli ir tokia miela, kad iškart jam kažkaip šviesiau akyse pasidarė, o krūtinę užliejo šilima, kurioje tarsit visa, kas bloga, išnyko ir visos nelaimės dūmais išgaravo.

—Nesijaudink, miela Danute. Matai, darbe susižeidžiau truputį, bet neužilgo, manau, ranka sugis ir vėl viskas bus gerai. Nėra ko nusiminti. Atsitinka ir dar blogiau.

Sveika ranka spaudė Šilinis žmona prie krūtinės ir, abu įėjo į vidų.

—Ar labai skauda, vargšeli tu mano? Sakyk, gal valgyti nori?

Ne, valgyti jis nenorėjo. Bet juodos kavos išgerti būtų gerai. Čia pat virtuvėje jis pamažu nusirengė ir, patogiau pasijutęs sužeistą ranką ant stalo, pasakojo, kaip įvyko nelaimė ir švelniu žvilgsniu sekiojo žmoną, vaikstančią po virtuvę, beruošiančią jam kavą ir šį tą ant greitučių užvalgyti.

—Taip, kaip matai, teks kurį laiką, iki sugis ranka, truputį pasispausti, o gal net kuriam laikui ir pasiskolinti. Labai negerai, kad tu Pranui vis tokia nelabai draugiška. Nei šis, nei tas. O iš ko čia daugiau pasiskolinti prašysi, jeigu reikės?—Kalbėjo jis pamažu, jau gerdamas kavą su pyragaičiais.

—Daug nesirūpink. Aš manau, kaip nors išsiversime. O jeigu būtinai reikės, tai aš manau pagelbės ir Pranas.

Ji priėjus apsikabino sėdintį vyrą.

—O ką tu ten, mažyte, pro langą išmetei? Girdėjau kaip kažkas sunkus šlumštelėjo prie sienos.

—Nugi tas katinas. Paseno ir visai pasileido, begėdis. Per dienas neišeina iš kambarių. Tik guli kur nors ir plaukus krečia. Žinai, jo įeita į miegamąjį ir kuomet pažadinai, žiūriu guli lovoje išsitiesęs begėdis. Atidariau langą ir išmečiau nenaudėlį. Aš galvoju, vistiek jau reikės vieną kartą juo nusikratyti, jau paseno ir toks nereikalingas.

—Nu, tas katinas, tai tikras tinginys ir parazitas. Aš jam vieną dieną parodysiu,—nusikeikė Juozas. O širdyje jam pasidarė dar lengviau, kad šiuom kartu katiną neužstojo nei žmona.

Tuo pasenusiu, jau mažai matančiu, juodais, nublukusiais ir pasišiaušusiais plaukais katinu, jis jau senai būtų nusikratęs. Bet, vis užstodavo žmona. Vis sakydavo: "Vaikai mėgsta žaisti su juo, gaila tokį seną išvaryti iš namų, tegul dar pabūna kurį laiką." Ir jis, nors iš prigimties ir neapkęsdamas kačių ir šunų, vis jį palikdavo ramybėje. Dabar jis, išmestas iš šiltos lovos, lindi kur prisiglaudęs, laukdamas vėl progos įeiti į vidų. Bet, rytojaus dieną, jis pasigaus tą seną nenaudėlį katiną ir jį atatinkamai nubaus.

—Aš galvoju, eikime dar pamiegoti, brangusis. Šianakt vis kažkodėl negalėjau užmigti. Visokios mintys nedavė ramybės, kaip prieš nelaimę. Išvargau tikrai labai, besivartydama lovoje, ir tik prieš tau pareinant, buvau truputį užmigusi. O ir tau bus geriau ramiai pamiegoti, ne taip skaudės—kalbėjo žmona, švelniai jį apsikabinusi.

Nemiegota naktis jo dar nevargino. Su sikaupę šios nakties visi įspūdžiai, rankos skausmas, galutinai išblaškė miegą ir nuovargį. Jam buvo taip gera šiuo momentu, kad jis dar ilgiau norėjo taip susiglaudęs pasėdėti su žmona ir žiūrėti jai į akis, kada niekas pašalinis, net vaikai, jų nemato ir negirdi. Ak, kaip gera, kad gyvenimas apdovanoja tokiais akimirksniais, kurie atstato dvasinę pusiausvyrą, pasitikėjimą ateities gyvenimu. Jie mūsų pilkame gyvenime yra tokie brangūs—neįkainuojami. Šis momentas jam priminė anuos laikus, kuomet buvo tik ką susipažinę, ir visą praėjusį jų bendrą ir laimingą gyvenimą, kuriame tarpe jų nebuvo net smarkesnia barnio įvykų. Juk ji visą laiką tokia švelni, moteriška ir nuolaidi—nepakeičiama.

Vedamas žmonos, užsisvajojęs ir tylus, jis tiesiai iš virtuvės nuėjo į miegamąją ir atsigulė. Netrukus išgirdo, jau miegančios žmonos alsavimą. Ranka skaudėjo vis labiau ir apie miegą tegalėjo tik galvoti. Pamažu sužeistą ranką pasidėjo vienaip ir vėl kitaip, bet skausmas nemažėjo. Žinodamas, kad negalės užmigti ir nenorėdamas prižadinti monos, sugalvojo eiti į svečių kambarį ir atsigulti sau vienas ant sofos. Atsikėlė. Viena ranka šiaip taip pasiėmė pagalvę su antklode ir tyliai, pamažu išėjo į koridorių. Žengęs kelis žingsnius tamsiame koridoriuje, staiga, ant kažko šlapio paslydo ir krito ant grindų, paguldamas sužeistą ranką. Sukandęs dantis, sudejavo iš skausmo ir atsikėlęs uždegė šviesą. Apsidairė. Staiga pajuto, kad ranka visiškai nebeskauda, kraujas mušė į smilkinius ir laikinai atrodė sustingo vietoje.

—Ką aš matau?—ištarė drebančiomis lūpomis.

Priešais jį buvo jau džiūstantis vandens klanas, o virš jo, ant sienos, kabykloje, kabojo jo geriausio draugo Prano Būtėno lietai.

Montrealio Aušros Vartų choras pagerbė Lietuvos valst. operos solistę Elzbietą Kardelienę jos 75 metų sukakties proga. — Orchidėjos korsažą jai prisega choro seniūnas H. Cėtorius ir vadovas A. Keblys; apačioje — pianistas K. Smilgevičius, p. Norvaitienė.

A primadonna of the Lithuanian State Opera, Elzbieta Kardelis, is honored in Montreal, Canada, on her 75th anniversary. The local Dawn Gate parish choir representatives present her with an orchid corsage.

Foto Dana Elena

Amerikos Lietuvių Kinematografijos istorijos 1909-1975 reikalu

Paskutiniu laiku komp. Juozas Žilevičius L. M. buvo pakviestas suredaguoti Amerikos lietuvių muzikinės ir teatrinės istorijos tomą. Tomo darbai eina prie galo, dabar yra archyvo bendradarbiai: ponios Irena Šerelienė ir Danutė Gerštikienė, taip pat Raimundas Lapas bei redakcijos nariai kituose miestuose. Tomą leidžia pasauliniu mastu žinoma Loyola University Press.

Šiame tome bus taip pat Amerikos Lietuvių Kinomatografijos Istorijos skyrius, apimantis 1909-1975 metų laikotarpį. Tai bus pirmą kartą skelbiama tokios rūšies istorija. Ją paruošė lituanistikos studentas ir Muzikologijos Archyvaras Raimundas Lapas.

Deja, skyriui dar trūksta medžiagos, todėl viešai prašome per "Lietuvių Dienų" žurnalo puslapius jo skaitytojus, ypač gyvenančius Los Angeles-Hollywoodo apylinkėse, ir taip pat kitus senus ateivius atsiliepti, ir mums pranešti, ką prisimena apie tuos žmones, kurie dirbo kinomatografijos srityje. Atrastą seno laikraščio iškarpą, pranešimą, laišką, ar plakatą apie lietuviškus filmus (ar kaip senų ateivių buvo žinomi "udžiai" ar "kru-tamieji paveikslai"), neišmeskite, bet prisiųskite Muzikologijos Archyvui. Ypatingai būtų svarbu gauti užsilikusių rūsiuose, užmirštų lietuviškų filmų, kurie jokios naudos neduoda dabartiniam savininkui, o, be to, nyksta nuo drėgmės ir pan. Atsiųsti filmai bus restauruoti ir išsaugoti.

Ieškome taip pat medžiagos apie filmininkus Račiūną, Danielių, Kručą, Truską, Puodžiūną, Kvietkauską, Kizį, Urbaitį, Milių, Januškevičių, Klimą, Kazlauską, Kaulakį, Motūzus, Lukšį, Onaitį, Valuskį; filmų žvaigždės Viola Mae (Valerija Sinkiutė), Arthur Norkus, Shirley White, Une Babickaitė (Une Baye), Juozą Vaičkų, Ievą Pauliukiutę, Genovaitę Gražytę ir kt. Prašome, kad ir tų asmenų giminės atsilieptų.

Lietuvių Muzikologijos Archyvas
2345 West 56th St.,
Chicago, Ill. 60636

DAIL. ANTANAS TAMOŠAITIS (Atkelta iš psl. 14)

Senovės temų naudojimas Tamošaičio kūryboje atveria jo kūrinius daug platesnei kultūrinei bazei ir įjungia juos kontekstan su vykstančiu istorinės tradicijos atgaivinimu. Nes liaudies menas, vaisius pastovios žemdirbių bendruomenės, atstovaujantis platesnę bazę didelės žmonių masės, rodo pajėgumą pastovumo ir kultūrinio tęstinumo, o ne išreiškimą trumpalaikių naujovių. Šia kryptim pasuko dabartinis dailės menas: naujo patvirtinimo praeities stiliaus, iškėlimo liaudies meno į grynojo meno formas. Kai daugelis menininkų tik dabar atidengė tas tradicines ir nepraeinamas liaudies meno vertybes, Tamošaitis pradėjo jas vertinti ir laikėsi senųjų tradicijų per visą savo nueitą menininko kelią.

Šiuo atžvilgiu Antano Tamošaičio kūriniai įgavo nepraeinamą vertę ir atsilaukia prieš laiko tekamą bandymus."

Joan M. Vaštokas

Iš etninių grupių konferencijos pernai metais N. Y. — T. G. Kijauskas, SJ, vysk. A. Deksnys, prel. V. Balčiūnas, dr. Elona Vaišnienė, kun. V. Dabušis — lietuvių grupė.

From the Catholic Conference on Ethnic and Neighborhood Affairs (see "L. Days" of Dec., 1975, pg. 19): a further group of Lithuanian participants (with bishop A. Deksnys, second from left).

Lietuvių Fondo vadovai ir vajeaus komiteto nariai Člevelande. — Iš kairės: kun. G. Kijauskas, SJ, O. Jokubaitienė, S. Barzdukas, M. Lenkauskienė, dr. A. Razma; stovi: V. Kamantas, dr. E. Lenkauskas, K. Gaižutis, V. Rociūnas.

Foto V. Bacevičius

Top executives of the Lithuanian Fund with committee member of the fund-raising drive. Lithuanian National Anthem performed at the Washington Congressional reception on February 17th.

NAUJI LEIDINIAI

Atsiųsta paminėti

Lietuviškoji Skautija. Petras Jurgėla. Atsiminimai, Istorinė apžvalga, nuopelnigumas, didvyriškumas, tautos prieauglio ugdymas. Išleido Lietuvių Skautų Sąjunga, iliustravo P. Jurkus. 824 psl. iliustruota, kietais viršeliais. Kaina nepažymėta.

Saigūnas, Vladas Vijeikis. Istorinė apysaka. 156 psl. Išleido "Tėviškėlė". Kaina \$3.00.

Joniškėlio apskrities partizanai. I dalis. Petras Gudelis. Jų organizavimas ir slaptoji veikla prieš bolševikus (1918.XI.27-1919.III). Spausdinta Romoje, Gregoriano universiteto spaustuvėje. Kaina \$6.00.

Tu esi nepamirštama, Antano Skirkos eilėraščiai. Išleido Liet. Žurnalistų S-gos Sydney skyrius, Australijoje.

Alijošiaus lapai, Dr. S. Aliūno humoristiniai eilėraščiai. Išleido Knygos Klubas Chicagoj.

The speaker at a reception in Washington, D.C. on February 17th commemorating Independent Lithuania's 58th anniversary, was Congressman Clement J. Zablocki. Seated

is Antanas Varnas, chairman of the New York division of the American Lithuanian Community, organizer of the reception.

Vasario 17 dieną priėmimas Atstovų rūmuose. Kalba kongreso narys Clement J. Zablocki. Sėdi: A. Varnas, ALT New Yorko sk. pirmininkas. Foto A. Žukauskas

Lithuania -- Victim of Soviet Colonialism

LITHUANIA, ONE OF THE OLDEST VICTIMS OF SOVIET COLONIALISM

Lithuania has been enslaved by the Soviet Union for over 35 years (with the exception of three years of Nazi occupation). This was done by force and fraud according to the agreement of 1939 with Nazi Germany.

On the eve of the European Security Conference in Helsinki, the President of the United States of America, Gerald R. Ford, on July 25, 1975, made the following statement to the leaders of the captive nations: "I can assure you as one who long has been interested in this question that the United States has never recognized the Soviet incorporation of Lithuania, Latvia and Estonia and is not doing so now. Our official policy of non-recognition is not affected by the results of the European Security Conference."

Lithuanians throughout the world will remember with sincere gratitude those words of the President while commemorating the 58th anniversary of the Declaration of Independence of Lithuania on February 16, 1918.

There are about a million people of Lithuanian descent living in the United States and they are very much concerned about the events occurring in Lithuania. Information shows cruel oppression of the people of Lithuania liv-

ing under severe communist dictatorship where there is no freedom of the press, assembly, speech or religion. The population is decimated by deportation, placements in slave labor camps, jails and psychiatric wards.

By secret channels, Lithuanians in the USA received copies of the underground paper, "The Chronicle of the Catholic Church in Lithuania." From this source information is obtained which indicates that Russia is pursuing a systematic colonial policy and intense russification. In the capital city—Vilnius, 23 Catholic churches and all Evangelical churches have been transformed into storehouses, art workshops, laboratories, clubs, book storehouses, places for expositions and concerts, theatres, jails, even museums of atheism. In another city, Kaunas, 14 Catholic churches and all Evangelical churches are desecrated and converted into barracks, sport halls, medical storehouses, radio factories, theatres. The Soviet Union's constitution guarantees freedom of religion for propaganda's sake only. Lately, Nijole Sadūnaite, Povilas Petronis, Juozas Grasy, Virgilijus Jaugelis and some others, connected with the publication of the underground paper and with the secret printing of prayerbooks have been sent to various concentration camps.

(Continued on Page 22)

IN THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

On December 2, 1975

(Continued from "Lithuanian Days" of

January, 1976, p. 19)

Mr. BROOMFIELD. Mr. Speaker, I rise in support of this resolution concerning the Baltic peoples which has the support of many distinguished Members on both sides of the aisle. I am glad to see this timely matter brought to the floor of the House.

Mr. Speaker, I am proud to be a co-sponsor of House Resolution 864, which reaffirms the sense of the House that the United States has not changed its long-standing policy on nonrecognition of the Soviet Union's illegal seizure and annexation of the three Baltic nations—Estonia, Latvia and Lithuania. Also, I applaud my colleague from Illinois (Mr. Derwinski) for his leadership in bringing this resolution to the floor. We share a deep concern for those peoples of the world in whose hearts still burn the fires of national pride, despite denial of self-government and religious freedom. We must not, indeed we cannot, forget the Baltic peoples.

House Resolution 864 is a reminder that we must not seek accommodation at the price of principle. I would not deny, and in fact I believe, that we should explore ways in which we can achieve a reduction in tensions between the United States and the Soviet Union, provided that it is done on the basis of mutual respect and does not reflect adversely upon our national integrity. But we must never forget the rights of those people in smaller nations who live in the shadow of our decision.

While the Soviet Union claims to be a champion of national identity for those nationalities that are subject to its decrees, its record would prove otherwise. Vigorous efforts at Russification have been made in the Baltic nations, with large numbers of Balts moved to Siberia and replaced by Asiatic Russians. It is a tribute to the tenacity of the Baltic peoples that they have retained their cultural identification, their own languages, and their religious faith.

In recognition of the importance of retaining the separate national languages of the Baltic nations, the Congress has provided funds by which Radio Liberty can broadcast several hours daily in Estonian, Latvian and Lithuanian. These broadcasts demonstrate our continued interest in the cultural survival of each of the three nations.

President Roosevelt was the first of seven consecutive Presidents who have insisted upon the right of the Baltic States to self-determination. Our former colleague, President Ford, continued this policy on July 25 of this year, when he assured a group of ethnic leaders that—

The United States never recognized the Soviet incorporation of Lithuania, Latvia, and Estonia and is not doing so now. Our official policy of non-recognition is not affected by the results of the European Security Conference.

Mr. Speaker, our national sympathy for the plight of the Baltic peoples together with our inherent need to deal firmly with the Soviet

Union requires this body to stand firm on the issue set forth by this resolution. It is the least we can do for the Baltic nations and for ourselves.

Mr. WOLFF. Mr. Speaker, I rise in strong support of House Resolution 864, a measure which I am proud to have cosponsored.

I feel that it is most important for our Nation to continue to adhere to the principle of nonrecognition of the forcible Soviet annexation of Estonia, Latvia, and Lithuania. The Soviet Union is apparently attempting to interpret the final Act of the Helsinki declaration as granting permanent status to this annexation. We must take this opportunity to express our strong belief that this is not the proper interpretation of the agreement and that the U.S. will continue to consider these states to be illegally occupied.

Many of the people in these states continue to strive for a return of the freedom that was so brutally taken from them during World War II. Our Nation has an obligation to continue to provide these people with the moral encouragement they richly deserve. Approval of this resolution would be a clear sign to these people that the United States continues to support their desire for freedom.

I urge my colleagues to give this resolution the overwhelming support it deserves.

Mr. LONG of Maryland. Mr. Speaker, the consideration of the Baltic resolution, House Resolution 864, offers an opportunity to express our admiration for the brave peoples of the three small, occupied Baltic nations. The long period in which these peoples have been denied their basic freedoms should not

be accepted in resignation; we must continue to convey to them our every encouragement, spiritual and tangible, for the restoration of their liberties. Indeed, America's Bicentennial year is an especially apt time to reaffirm our support of the same fundamental rights of national self-determination that we declared for the American people 200 years ago. The invaluable contributions made to our own Nation and to mankind by leading Americans of Baltic origin—such as Latvian-born Composer Alfred Kalnins, Lithuanian-born Philanthropist Bernard Horwich, and Estonian Count Herrmann Keyserling, the prominent lecturer and scientist—serve as inspiring reminders of the drive and spirit of those distinguished Baltic States, so long held in captivity.

Mr. FRENZEL. Mr. Speaker, House Resolution 864, reaffirming U.S. nonrecognition of the forcible incorporation of the Baltic Republics—Estonia, Latvia, and Lithuania, is a worthwhile measure. As a cosponsor, I believe that we are making this statement in support of self-determination and political freedom at a time when it is most needed. We are simply reaffirming, in the light of the Helsinki Conference, our faith in the Baltic peoples and their desires for political freedom.

Since 1917, when all three of these states became free and independent nations, we have supported their goals and aided their efforts. From the Wilson administration's 14 points through to the present administration our position as a nation has been clear. I simply urge the Members of this House to reaffirm this principle, and to join Representative Derwinski's fine efforts and pass House Resolution 864.

Lithuanian National Anthem performed at the Washington Congressional reception on February 17th.

Himnas Atstovų rūmuose, Washington. Diriguoja A. Mikulskis. Svečių tarpe matyti dr. S. Bačkis, kun. T. Žiūraitis ir kt.

Foto V. Bacevičius

Lithuanian Religious Aid

LITHUANIAN CATHOLIC RELIGIOUS AID CHANGES EXECUTIVE DIRECTORS

After 15 years as executive director of Lithuanian Catholic Religious Aid, Father Stasys Raila resigned on March, 1976, to give full attention to parish duties at Annunciation Lithuanian Parish in Brooklyn, N.Y. Father Raila had been executive director of Lithuanian Catholic Religious Aid since its inception in 1930.

Appointed by the Executive Committee of Lithuanian Catholic Religious Aid as executive Director, was Father Casimir Pugevicius, of Baltimore.

While remaining a priest of the Archdiocese of Baltimore, Father Pugevicius is being given an extension of leave to serve the Lithuanians of the United States through Lithuanian American Catholic Services, in addition to his duties with Lithuanian Catholic Religious Aid.

In connection with his new duties, Father Pugevicius will be moving to the New York area. The headquarters of Lithuanian Catholic Religious Aid is located at 64-09 56th Rd., Maspeth, N.Y. 11378. The telephone is (212) 893-7351. Lithuanian American Catholic Services and the Lithuanian Affairs Committee of the Knights of Lithuania, which Father Pugevicius also heads, will be located at the same address as of March 1.

With the three agencies located together, people seeking information or offering assistance in the area of Lithuanian Catholic affairs can get in touch through one central address and telephone.

In some respects the work of these three groups overlaps. Bringing the three operations together, while maintaining the proper independent identity for each, should help increase efficiency.

To take the new position, Father Pugevicius resigned as Executive Director of the Catholic Conference on Ethnic and Neighborhood Affairs in Washington, D.C., an agency affiliated with the U.S. Catholic Conference.

This is perhaps the first time that the bishops have released a priest to work among the Lithuanians—or any other nationality group—full-time outside the parish structure.

Father Pugevicius, who was a parish priest for 12 of the 23 years since his ordination, and director of radio and television for the Archdiocese of Baltimore for nine years, still thinks the parish is the most important area of service to people. But he is also convinced that the Lithuanian community, with its network of parishes and other institutions from coast to coast, needs some people to do "the odd jobs" for which parish priests are too busy.

"This is where I think I can be of most

service to God and the Lithuanian people at this time," says Father Pugevicius, "and my archbishop agrees."

Lithuanian Catholic Religious Aid has for years been quietly assisting the persecuted Catholic Church in Communist-oppressed Lithuania with religious supplies and literature. A completely distinct United Lithuanian Relief Fund of America, with headquarters in Chicago, and under the leadership of Mary Rudis, well-known leader in the Lithuanian community, concerns itself with other aspects of relief to Lithuania.

Because the efforts of both agencies are completely unacceptable to the Soviet regime, exact figures cannot be published. However, it is known that over the years, Lithuanian Catholic Religious Aid has sent hundreds of thousands of dollars' worth of help to Lithuania.

LITHUANIANS MAKE NEWS

Prime Minister

Canberra

Dear Dr. Bobelis,

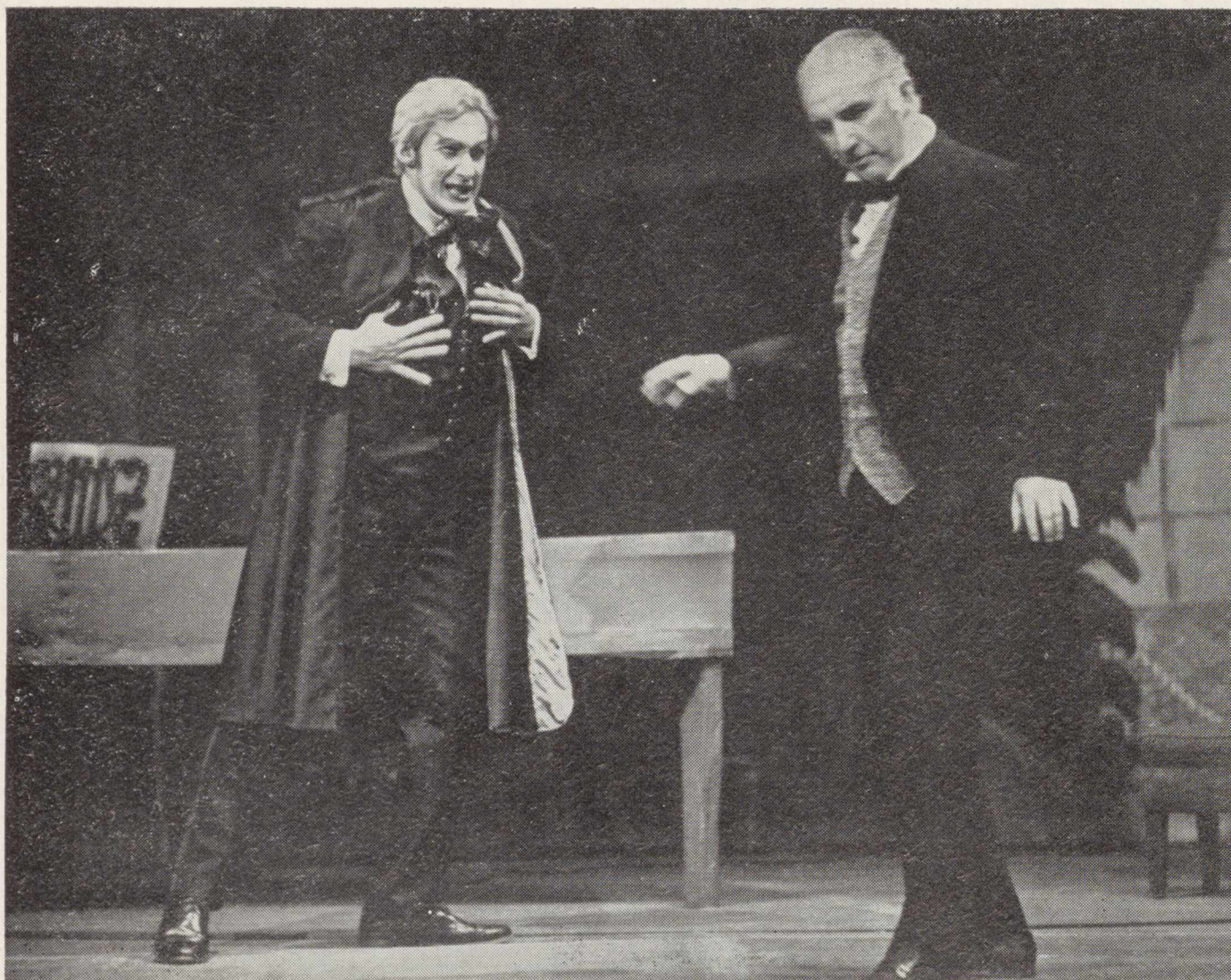
I refer to your letter of 22 December 1975 to the Prime Minister on behalf of the Lithuanian American Council, Inc., concerning the Australian Government's decision to withdraw de jure recognition of the incorporation of the Baltic States into the Soviet Union.

No formal statement was issued setting out the Government's decision, however, on 24 December 1975 media enquiries were answered to the effect that the Australian Government had implemented its decision to withdraw de jure recognition of the incorporation of the Baltic States into the Soviet Union and that the Government had instructed the Australian Ambassador in Moscow that he and members of his staff should not in future make official visits to Estonia, Latvia and Lithuania.

Mr. R. G. McComas, who had been the honorary Consul for Latvia before the previous Government's decision in July 1974 to give de jure recognition, has been informed that he might resume his functions as honorary Consul.

Yours sincerely,
DALE BUDD
Principal Private Secretary

Dr. K. Bobelis,
National President,
Lithuanian American Council Inc.,
2606 W. 63rd Street,
Chicago, Ill.,
UNITED STATES OF AMERICA

Arnold Voketaitis in "The Tales of Hoffman" at the Colorado Springs Opera Festival. Herbert Beattie as Crespel is at right.

Solistas Arnoldas Voketaitis "Hofmano pasakos" operoje Colorado operų festivalyje (kairėj), 1975 m. pavasarį.

THE WHITE HOUSE
Washington

February 25, 1976

Dear Dr. Bobelis:

I welcome this opportunity to express my personal appreciation for your outstanding leadership as you receive the Man of the Year Award from the Lithuanian American Republican League of Illinois.

Your dedication to those who share your great heritage and to all the people you serve has earned you this well-deserved tribute. The gratitude and respect of your many friends and associates reflect the personal integrity which you have brought to each area of your responsibility on the local as well as national level.

May I add my compliments to those of our fellow Republicans for your distinguished service to our Party. Commitment such as yours is an inspiration to all of us. I am confident that our united efforts will insure that the Republican Party is a winning party in 1976.

Sincerely,
GERALD R. FORD

Dr. Kazys Bobelis
National President
Lithuanian American Council, Inc.
2606 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

SYMPATHY FOR SALOME

Poems by Vydunas Tumas

I

*Every man is easier approached by a daughter.
Every mother prides herself in a son.
You learned to dance both deaths.*

*You became Salome, hermaphroditical, self-pitying
To please a king, to make your mother queen...
You defied laws to fulfill them.
In your dance, you tore off kingdoms
Letting others be born.*

II

*You walked you sobbed you talked
You were ascending, out of you salmon
Made their last jump like songs
from a juke box
But that was only part of your wrapping
in vermilion*

*The sable one was the nest of sleeping bats.
The filament of the O in your raw open mouth
Gaspd at the night which was cruel and vile
In its take-over of saplings and shoots*

*Then verdigris, the green of talented feet
that scattered you through the streets
like paper to the doors of friends
tattered as a transient.*

*The next was apricot
Soft, a comic pastel passion.
But you peeled that gauze off like a scar
a tragic action!*

*Another sheen—You fell on your back
into the lacustrine of lakes Mimicking
blindness in the indigo atmosphere
The heavy breathing of your dance was
its blue weight.
And then the silver and the gold
to make your audience a
king and queen*

*Your last veil was clear as plastic
Your wish came true Everyone thought
they saw you*

*And you danced and danced
On top of your veils and veins...
Bobbing like a spider on its twin of
gossamer.*

III

*Do not wrinkle like paper in a fire
One who knows that in the Age of
Individual soft cheeks Auschwitz*

*So you offered yourself on a silver platter
With a smile through Hollywood
cheesecloth.*

*When his head arrived like a light bulb
Beaming in its socket, you became aware
You were a dancer, and not a prophet.*

5/29/75

Ruta Lee-Kilmonis (Mrs. Webster Lowe), with husband during their wedding party in Los Angeles on February 13, standing with Mr. A. Skirius at the table of Lithuanians.

Photo by W. Dowdy

Rūtos Lee-Kilmonytės vestuvėse Playboy sav. Heffnerio namuose. — Rūta prie lietuvių stalo stovi su vyru Webster Lowe. Prie stalo sėdi viduryje L. Zaikienė, B. Skirienė; dešinėje stovi A. Skirius.

Vestuvės įvyko š. m. vasario 13 d.

GARBĖS PRENUMERATORIAI

A. Kudirka, Union, N.J.; G. Okunis, Flushing, N.Y.; J. Vitėnas, Washington, D.C.

Dr. P. Atkočiūnas, Cicero, Ill.
K. Auštka, Eugene, Ore.
P. Gylys, Olympia, WA.
A. Kantvydas, Toronto, Ont., Canada.

Dr. J. S. Kriaučiūnas, Toledo, OH.

P. Kudeikis, Toronto, Ont., Canada.

A. M. Macarus, Hager Shores, MI.

W. Maker, Burbank, CA.
Dr. J. Petrikonis, Woodbine, IA.

A. Puskepalaitis, So. Boston, MA
Rev. Prof. Dr. P. Ragažinskas, Central, N. M.

J. Stankus, Chicago, Ill.
Kun. E. Statkus, Grand Rapids, MI.

L.D. PAREMTI AUKOJO

Po. \$20.00—Algirdas Gustaitis, Los Angeles, CA.

Po \$10.00—L.A. Birutietės, Toronto Lietuvių Namai.

Po. \$8.00—A. Didžiulis.

Po. \$3.00—J. Girevičius, A. Kvečas, L. Mathews, A. Rimavičius, G. Stapulionis, V. Stropus, L. Švelnis.

Po. \$2.00—J. Ramoška, Rev. Dr. T. Žiuraitis, O.P.

Po \$1.00—P. Petrušaitis.

Visiems mus parėmusiems administracija nuoširdžiai dėkoja

LD Adm.

"LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE"

Siųskite metinę prenumeratą \$5.00 adresu:

"Lietuviai Amerikos Vakaruose"
4364 Sunset Bld., Los Angeles, 90029.

Galima LAV užsisakyti ir patelefonuojant — NO 4-2919.

Užsakykite LAV savo giminėms bei draugams, gyvenantiems rytinėse ir vidurio Amerikos valstybėse, tegu susipažįsta su mūsų veikla ir gyvenimu.

MARY HAMROCK

PIERCE — HAMROCK MORTUARY

921 Venice Blvd.,
Los Angeles, Ca. 90015

Phone: Richmond 9-6091

LITHUANIA — VICTIM OF SOVIET COLONIALISM

(Continued from Page 18)

The occupational forces murder Lithuanian intellectuals if they more explicitly criticize communist dictatorship or show disapproval of the occupation. The murderous acts are usually covered up. On November 5, 1975, the talented poet and scientist, Mindaugas Tamonis, was found killed by a train. He was director of the chemical laboratory of the Institute of the Conservation of Monuments. In 1974 he expressed a protest against the oppression of the Lithuanian nation and requested the most elementary rights. For this he was repeatedly locked into a psychiatric ward and kept there for months. After his release from the hospital, he was persecuted by various means, until he was found dead. After the death of M. Tamonis, his friends wrote in the underground paper: "Psychiatric wards cannot suppress our spirit. Chemicals, administered in such wards can destroy our bodies, close our eyes, but we will speak through the lips of our friends, and the faith in the Divine Goodness will be inspiration for those who will come after us. Each sacrifice is a spark for the altar of freedom and truth. Lithuania will always have people that will not be afraid of the Russian concentration camps or the dreadfulness of the psychiatric wards."

In the autumn of 1970, the body of Dr. J. Kazlauskas, a very talented Lithuanian linguist of the Vilnius university, a man of patriotic spirit, was found in the river.

President Kennedy once stated: "The most powerful single force in the world today is neither communism, nor capitalism, neither the H-bomb nor guided missiles;—it is man's eternal desire to be free and independent." Lithuanians have an ardent desire to regain their independence. America, the hope of the captive nations, should lead subjugated nations into liberation from foreign dictatorship.

—VYTAUTAS ČEKANAUSKAS

President of Lithuanian American Council, Los Angeles Division. Feb. 15, 1976.

BALTIC BAKERY

Juozas ir Aldona Ankai — savininkai

4627 So. Hermitage CHICAGO, Illinois 60609 — Telef. (212) LA3-1510
— ir —

2616 W. 69 Street, Chicago, Ill. 60629
Telefonas: (312) 737-6784

Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis.

LITUANISTICS IN ENGLISH

Attractive, Well-informed Recent Publications

BOOKS SUITED AS GIFTS
ENCYCLOPEDIA LITUANICA —

6 vols., \$20.00 each (last two volumes in print)

Over 3,500 pages of exhaustive, in depth information on Lithuania its past and present. — Printed in Boston: Encyclopedia Lituanica, 395 West Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

Dr. Antanas Kučas, LITHUANIANS IN AMERICA, their story, told by one of themselves, beginning in 1659 and progressing to and through this Bicentennial. — The author, a Lithuanian and American scholar, traces the personalities and events of importance, the formation of Lithuanian organizational, religious, social, artistic and political life.

Encyclopedia Lituanica Publishers, Boston, Mass, 1975. 349 p. with index; price \$6.

The above as well as other Lituanic books are available directly from the Publishers, and also from "Lithuanian Days" Magazine Publishers.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekviename skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum
7½% — 4 metų su \$1,000, minimum
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum
6½% — 1 metų su \$1,000, minimum
Savings insrd. to \$40,000 by FSLIC

Vėliavos duodamos nemokamai. Pradėjus naują taupymo sąskaitą, gausite vieną amerikietišką ir ant-
rą pagal savo pasirinkimą su stovu.
Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkamą sumą.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 ir 242-4395

LADIES AND GENTLEMEN

Remarkable Discovery

Hair formula JIB is Patented in Switzerland and Registered in U.S.A. and Canada, Europa, Germany, Austria. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Enig Hair, Root growth, Splitting ends, Strength and restoring NATURAL HAIR COLOR.

Using JIB you will never be bald or grey. 100% Guaranteed.

Listed in Druggist Red-Blue Book. JIB Medicine Liquid 8 oz. A 16 week supply \$6.00. Money Order. P.P., Send today —

J I B LABORATORIES

1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

High Dividend Rates
Accounts

Insured to \$40,000 by FSLIC
47th & Rockwell St., CHICAGO, Illinois 60632

94th & Roberts Rd., Hickory Hills, Ill. 60447

Books of Interest

VYTAUTAS THE GREAT, Grand Duke of Lithuania, by Dr. Joseph B. Končius. History of Lithuania from King Mindaugas (1252) to the end of the reign of Vytautas the Great (1490). 214 pages and a map. Price: \$3.00
Hard cover \$4.00

THE GREEN OAK. Selected Lithuanian poetry. Edited by Algirdas Landsbergis and Clark Mills. Published by Voyages Press, 1962. 118 pages. Price: \$5.00

LITHUANIA 700 YEARS. By Albertas Gerutis. Includes 1) The Origins of the Lithuanian Nation, by J. Puzinas; 2) Lithuania to World War I, by J. Jakštas; 3) Independent Lithuania, by A. Gerutis; 4) Lithuania's Resistance, 1940-52, by A. Budreckis; 5) Liberation attempt from abroad, A. Budreckis; 6) The prospects of Lithuanian Liberation, by S. Lozoraitis. 475 p.p. 1969. Price: \$12.00

Available at

"Lithuanian Days" Publishers
4364 Sunset Boulevard
Hollywood, Calif. 90029

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ja.
So. Boston, Mass. — S. Minkus

Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis,
'Draugas', 'Marginiai', 'Terra' Gifts
International.

Cleveland, Ohio — "Dirva", V. Rociūnas.
Detroit, Mich. — "Gaiva", "Neringa".
St. Anthony's Parish Library.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.

Putnam, Conn. — Immaculata Conception
Convent.

Rochester, N. Y. — A. Sabalis.

Waterbury, Conn. — "Spauda".

Woodhaven, N. Y. — "Romuva".

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".

Bradford, Yorks — Kun. J. kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.

Melbourne - St. Kilda — N. Butkūnas

Sydney — Kun. P. Butkus.

Glen Osmond, S. A. — E. Reisoniėne.

Mirren, S. A. — J. Rupinskas.

Italijoje

Roma — Mnsgr. V. Mincevičius.

Kanadoje

London, Ont. — A. Puteris

Toronto, Ont. — V. Aušoras, A. Kuolas,
P. Misevičius.

Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish
Library)

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES

Stotis KTYM, banga 1460 AM

Šeštadieniais 12:30 — 1:00 p. p.

Valdybos pirm. Vladas Gily, 3329 1/2
Atwater Ave., Los Angeles, Calif. 90039,
662-6906.

Izd. Juozas Mitkus, 2610 Griffith Blvd.,
Los Angeles, Calif. 90030; tel. 662-6591

Baltimore, Md.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D.C.

Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto

per FM radijo stotį WCAO 102.7 mgcl.

Programos vedėjai: Albertas Juškus,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515

Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais 11 — 12 val. priešpiet.

AM 1430 klc iš WWEL radijo stoties

Medford-Boston, Mass. 02155

Petras Viščinis, vedėjas,

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402

Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje

Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,

vedama Stepono ir Valentino Minkų, gir-

dima sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m

Boston, Mass. — WLYN - 1360

Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-

ka, dainos ir Magdutės pasaka.

502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127

Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

7 programos savaitėje

Pirmad. ir penktad. — 11 val. ryte;

šeštad. ir sekmad. 8:30 — 9:30 ryte

Visos programos iš WOPA 1490 klc A. M.

Programos vedėja Aldona Daukus-Barkus.

Transliuojama iš nuosavos studijos.

WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.

7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629

Tel: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia liet. radijo programa Amerikoje.

Isteigta muz. A. Vanagaičio 1928 m.

Kasdien 8 val. — 9 val. vakaro

(išskyrus šeštadienius ir sekmadienius)

Programos vedėjas Petras Petrutis.

Transliuojama iš nuosavos studijos

2422 W. Marquette Rr., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: GR 6-2242; GR 6-2271.

LITHUANIAN RADIO FORUM

Bi-Lingual Civic program in English
and Lithuanian

Produced by Anthony J. RUDIS

Listener Participation Program

PHONE 445-6842 and ask a question

Sundays 2 to 3 PM

WXRT-FM 93.1 MHz.

Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa
TĖVYNĖS GARSAI

Girdima penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc..

Vedėjas Juozas Stempužis.

4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121

Telef.: 382-9268.

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIO VALANDA

WMZK-FM banga 98 mc

Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį

nuo 8:00 iki 9:00 vakare

Vedėjas — Ralph Valatka

Telefonas: 537-5550.

17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219

Algis Zaparackas, tel. 549-1982; Albertas

Misiūnas, tel. 841-3026.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.

Sekmadieniais 8:25 — 9:05 val. ryto

Išlaiko Radijo Klubas.

Klubo pirm. — Kazys Gogelis.

13436 Garfield Ave., Detroit, Mich. 48239

Telefonas: 535-6683

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė

WRYM AM 840

Kiekv. sekmadienį 4:15 — 5:15 val. p. p.

Programos vedėjas A. Dragūnevičius.

273 Victoria Rr., Hartford, Conn.

Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda

girdima kiekv. šeštad. 4 — 5 val. p. p.

iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.

ir 97.9 meg. FM.

Direktorius Jokubas J. Stukas,

1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092

232-5565. (Code 201)

Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.

per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM

pirm. 7:30 — 8:30 v. v. — 89.5 mg

Vedėjas J. J. Stukas.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WTEL — 860 kilocycl.

Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.

Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kroni-

ka, muzika ir skelbimai.

Programas tvarko ir praveda

redakcinis kolektyvas.

Rašyti: "Bendruomenės Balsas"

1203 Green St., Phila., Pa. 19123.

Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in

Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.

Sekmadieniais 12 val. — 1 val. p. p.

Programos vedėjai:

Povilas ir Gertruda Dargiai.

Visais reikalais kreiptis:

2040 Spring Hill R., Pittsburgh, Pa. 15216

Rochester, N. Y.

DAINOS AIDAS

Sekmadieniais 9:00 iki 9:30 val. iš ryto.

Stotis: WXXI-FM 91.5 MC

Išlaiko: Lietuvių Radijo Klubas.

Klubo valdyba: Al. Gečas, pirm., R. Kirš-

teinas, vicepirm., J. Krokytė, sekr., Rūta

Ilgūnaitė, izd., L. Laukaitienė, narė.

Adresas: 320 Durnan St., Rochester, NY

14621

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIO PARTIJA

WBRY, Waterbury, 1590 kilocycles.

Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00

Programos vedėjas ir direktorius

John D. Adams (Adomaitis).

5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708

Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.

CFMB stotis — Banga 1410.

Programos vedėjas L. Stankevičius.

1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada

Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

7 radijo programos savaitėje

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio

4 — 5 val. p. p.

Trečiadienį vak. 7 — 8:15 v. v.

Šeštadienį 3 — 3:30 val. p. p.

Visos programos transliuojamos iš

Toronto stoties CHIN, banga 101 FM

Programos vedėjas Jonas R. Simanavičius

175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont.

Telefonas: 534-1274.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.

iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku.

41,15 ir 50,34 metrų bangomis.

Vedėjas Dr. J. Gailius.

Circonvallazione Nomentana 162.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.

Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku

ir kiekv. vakarą 20:15 - 20:30 Lietuvos laik.

Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.

Vedėjas Kun. Dr. V. Kaziūnas.

Adresas: Sezione Litvana, Stazione Radio

CITTA DEL VATICANO.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

Isteigta 1966

WCIU - TV Channel 26

Sekmadieniais 8:30

5845 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636

Tel. (312) 778-2100

Toliau šlutas, vald. pirm.

